

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2020

VIII. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 75. schůze Poslanecké sněmovny

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 683/ - první čtení
2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 630/ - druhé čtení
3. Vládní návrh zákona o lobbování /sněmovní tisk 565/ - první čtení
4. Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o lobbování /sněmovní tisk 566/ - první čtení
5. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 633/ - první čtení
6. Návrh poslanců Petra Sadovského, Věry Kovářové, Jana Chvojky, Taťány Malé a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 956/ - první čtení podle § 90 odst. 2
7. Návrh Etického kodexu poslance

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2020
VIII. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 75. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 10. prosince 2020

Obsah:

Strana:

10. prosince 2020

Schůzi zahájil předseda PSP Radek Vondráček.

Usnesení schváleno (č. 1412).

Schválen pořad schůze.

Řeč ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešové	6
Řeč poslance Jakuba Michálka	7
Řeč místopředsedy PSP Tomia Okamury	7
Řeč poslance Marka Bendy	9
Řeč poslance Stanislava Grospiče	11

Usnesení schváleno (č. 1413).

Řeč poslance Marka Bendy	13
--------------------------------	----

2. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 630/ - druhé čtení

Řeč ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešové	13
Řeč poslance Jana Farského	14
Řeč poslance Ondřeje Veselého	15
Řeč poslankyně Kateřiny Valachové	15
Řeč poslance Jakuba Michálka	16
Řeč poslance Marka Bendy	16
Řeč poslankyně Tatřany Malé	18
Řeč poslankyně Kateřiny Valachové	18
Řeč poslance Jakuba Michálka	19

Řeč poslance Jana Farského	19
Řeč poslance Dominika Feriho	19

3. Vládní návrh zákona o lobbování /sněmovní tisk 565/ - první čtení

Řeč ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešové	19
Řeč poslance Jana Chvojky	20
Řeč předsedy PSP Radka Vondráčka	22
Řeč poslance Stanislava Grospiče	24
Řeč poslance František Navrkal	25
Řeč poslance Marka Bendy	26
Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Filipa	30
Řeč poslankyně Kateřiny Valachové	32
Řeč poslance Ivana Adamce	34
Řeč poslankyně Kateřiny Valachové	34
Řeč poslance Marka Výborného	35
Řeč poslankyně Terezy Hyťhové	36
Řeč ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešové	37
Řeč poslance Stanislava Grospiče	38

Usnesení schváleno (č. 1414 - 1. část).

Řeč poslance František Navrkal	38
Řeč poslance Marka Bendy	38
Řeč poslankyně Kateřiny Valachové	38

Usnesení schváleno (č. 1414 - 2. část).

4. Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o lobbování /sněmovní tisk 566/ - první čtení

Řeč ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešové	39
Řeč poslance Jana Chvojky	40
Řeč poslance Marka Bendy	40

Usnesení schváleno (č. 1415).

5. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 633/ - první čtení

Řeč ministra kultury ČR Lubomíra Zaorálka	41
Řeč poslance Ivana Bartoše	42
Řeč poslance Milana Poura	43

Další část schůze řídil místopředseda PSP Tomio Okamura.

Řeč poslance Marka Bendy	44
Řeč poslance Jakuba Michálka	46
Řeč poslance Milana Ferance	48
Řeč poslance Jana Farského	48
Řeč poslance Stanislava Grospiče	49
Řeč poslance Marka Bendy	49
Řeč poslance Jakuba Michálka	50

Usnesení schváleno (č. 1416 - 1. část).

Řeč poslance Karla Krejzy	51
---------------------------------	----

Usnesení schváleno (č. 1416 - 2. část).

Řeč poslance Marka Bendy	52
--------------------------------	----

Usnesení schváleno (č. 1416 - 3. část).

6. Návrh poslanců Petra Sadovského, Věry Kovářové, Jana Chvojky, Taťány Malé a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 956/ - první čtení podle § 90 odst. 2

Řeč poslance Jakuba Michálka	52
Řeč poslance Petra Sadovského	52
Řeč poslance Dominika Feriho	53
Řeč poslance Jakuba Michálka	53
Řeč poslance Petra Sadovského	54
Řeč poslance Jakuba Michálka	54
Řeč ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešové	55
Řeč poslankyně Věry Kovářové	55

Usnesení schváleno (č. 1417).

7. Návrh Etického kodexu poslance

Řeč předsedy PSP Radka Vondráčka	56
--	----

Usnesení schváleno (č. 1418).

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Tomia Okamury

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny
10. prosince 2020
Přítomno: 105 poslanců

(Schůze zahájena v 9.00 hodin.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, než zahájíme tuto 75. schůzi, rád bych vám připomněl, že ve 14.30 bude zahájena 77. schůze Poslanecké sněmovny s jedním bodem.

A nyní tedy zahajuji tu 75., všechny vás vítám. Všechny vás odhlásím, požádám vás, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami, případně mi nahlásili, kdo hlasuje s kartou náhradní.

Schůzi jsem svolal podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 49 poslanců. Pozvánka vám byla rozeslána elektronickou poštou 3. prosince tohoto roku.

Než přistoupíme k ověřovatelům, tak bych jenom chtěl říct, že dnes máme 10. prosince a narozeniny má náš kolega Tomáš Hanzel a pan kolega Karel Schwarzenberg. Ani jednoho nevidím, ale oběma velká gratulace. (Potlesk.)

A teď tedy navrhuji, abychom určili pana poslance Jana Čizinského a pana poslance Tomáše Vymazala ověřovateli této schůze. Ptám se, jestli má někdo jiný návrh. Můžete si to i chvilku rozmyslet, protože stále čekáme, až naplníme kvorum. (Gong.)

Já zatím přečtu omluvy. Samozřejmě platí dohoda předsedů poslaneckých klubů, že ti poslanci, kteří nejsou přítomni ani nejsou písemně omluveni, se považují za omlouvané na základě dohody předsedů všech poslaneckých klubů, zasedáme v polovičním formátu.

Z členů vlády se omlouvají: Jan Blatný – pracovní důvody, Jana Maláčová – pracovní důvody, Lubomír Metnar – pracovní důvody, Tomáš Petříček – zdravotní důvody, Robert Plaga – pracovní důvody, Miroslav Toman – pracovní důvody.

Tak. Ještě chvíli vyčkáme, protože stále další poslanci přicházejí do sálu. Já ještě jednu připomínám, že hlasovat budeme nejprve osoby ověřovatelů.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro navržené osoby ověřovatelů. Kdo je proti?

Hlasování číslo 1, přihlášeno 73, pro 70, proti nikdo. Návrh byl přijat. Konstatuji, že jsme ověřovateli 75. schůze Poslanecké sněmovny určili poslance Jana Čizinského a poslance Tomáše Vymazala.

Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 75. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 jednacího řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu. Rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad.

Já zahajuji hlasování, ptám se, kdo je pro. Kdo je proti?

Hlasování číslo 2, přihlášeno je nás 75, pro 65, proti 1. Návrh byl přijat. Konstatuji, že pořad schůze byl schválen.

A nyní tedy otevírám bod číslo

1.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 683/ - první čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede ministryně spravedlnosti Marie Benešová. Prosim, paní ministryně, ujměte se slova.

Ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešová: Přeji dobré jitro a děkuji za tuto schůzi, která nám pomůže upřednostnit zákony, které jsme se zavázali i ve spolupráci s GRECO, že Česká republika přijme. Prvním z nich je zákon, který pan předseda uvedl. Jedná se o vládní návrh zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, který byl předložen v souladu s plánem legislativních prací této vlády a na doporučení skupiny států proti korupci.

Když jsme tento zákon připravovali, tak jsme intenzivně komunikovali se zástupci soudů, státních zástupců, byly k tomu pořádány kulaté stoly, konzultovali jsme jej v maximální možné míře a myslím, že jsme jej vyladili natolik, že na tom zákonu je v podstatě shoda.

Hlavním cílem je posílení záruk zákonnosti řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, a to zejména kárných řízení. Tohoto cíle má být dosaženo především zavedením druhého stupně řízení. Dále je účelem tohoto návrhu uzpůsobení právní úpravy tak, aby řízení mohla probíhat efektivněji. Navrhuje se zavést přípustnost odvolání, a to proti omezenému okruhu rozhodnutí. Odvolání nemá být přípustné zejména proti rozhodnutím procesního rázu. Nově mají místo jednoho kárného soudu existovat čtyři kárné soudy. V prvním stupni povedou řízení vrchní soudy, ve druhém stupni Nejvyšší soud nebo Nejvyšší správní soud. Nejvyšší soud má rozhodovat ve věcech soudců rozhodujících ve věcech správního soudnictví a dále ve věcech státních zástupců a soudních exekutorů. Nejvyšší správní soud pak má rozhodovat ve věcech soudců rozhodujících výlučně v jiném než správním soudnictví.

Má být zajištěna jednotnost rozhodování odvolacích kárných soudů, má být zřízen společný senát odvolacích kárných soudů, který se bude zabývat zejména sjednocováním rozhodnutí. Kárné senáty vrchních soudů mají být složeny i nadále speciálně. Kárný senát vrchního soudu má mít šest členů, a to tři soudce z řad soudců vrchních soudů, krajských a okresních soudů a tři přísedící z řad právníků, kteří nejsou soudci. Přísedícími v řízení ve věcech soudců a státních zástupců mají být státní zástupce, advokát a osoba vykonávající jiné právnické povolání. Přísedícími v řízení ve věcech soudních exekutorů mají být soudní exekutor, advokát a osoba vykonávající jiné právnické povolání.

Způsob výběru členů senátu vrchních soudů je zásadně převzat z dosavadní právní úpravy. Na výběru členů kárných senátů vrchních soudů se tedy budou i nadále podílet také zástupci státního zastupitelství, soudních exekutorů, advokacie a akademické obce. Odvolací kárné senáty mají být složeny ze tří soudců daného odvolacího soudu, tedy Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu. Senát pro sjednocování rozhodovací praxe má mít šest členů a má být složen paritně ze soudců kárných senátů odvolacích soudů.

Pokud jde o další změny, je třeba zmínit zejména zavedení výslovné úpravy dohody o vině a kárném opatření, což je jakási obdoba dohody o vině a trestu, která nyní tedy je také novým prvkem. Dohodu však bude muset schválit kárný soud. Má být také zaveden institut nesporných skutečností, takže nebude nutné provádět dokazování veškerých skutečností, a dále úprava koordinace mezi subjekty oprávněnými podat kárnou žalobu. Koordinace má napomoci tomu, aby kárnou žalobu podával ten kárný žalobce, který má nejlepší podmínky pro přípravu kárné žaloby, zejména nejlepší znalost daného případu.

Dále lze zmínit právní úpravu takzvané koncentrace řízení, což v podstatě znamená, že účastníci řízení budou muset uvést všechny rozhodné skutečnosti a navrhnout důkazy již v řízení před soudem prvního stupně. Sleduje se tím zejména omezení rizika průtahů v řízení. Vládní návrh obsahuje další opatření, která jsou tedy výslovně uvedena v jednotlivých ustanoveních, a právní úpravu přistoupení ke kárné žalobě.

Já děkuji za pozornost, to je asi úvodem všechno a těším se na diskusi.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji, paní ministryně, a prosím, aby se slova ujal zpravodaj pro prvé čtení, pan poslanec Jakub Michálek.

Poslanec Jakub Michálek: Vážený pane předsedo, vážená paní ministryně, váženě kolegyně, vážení kolegové, projednáváme vládní návrh zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. Vláda předložila návrh Poslanecké sněmovně 19. prosince 2019. Byl rozeslán jako tisk 683. Organizační výbor ho doporučil k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu a paní ministryně už tady podle mě dobře shrnula obsah právní úpravy.

Já jsem chtěl upozornit jenom na jednu skutečnost, že tím, že dochází k zavedení dalšího stupně kárného řízení, což je v souladu doporučeními GRECO, tak to ještě nemusí znamenat, že budou efektivněji postihovány excesy v soudnictví, protože ten systém pak bude fungovat tak, že soudce se bude moci odvolat k druhému senátu a potom ještě bude moci podat ústavní stížnost k Ústavnímu soudu. Čili ta řízení se pak o něco déle budou táhnout. Literatura odborná, například práce Davida Kosaře, v tom srovnání ukazuje, že zavedení toho současného systému nevedlo k dramatickému zlepšení, to byla ta takzvaná Pospíšilova reforma, a obdobně lze očekávat, že ani tato organizační změna nepřinese žádné dramatické zlepšení v odhalování nebo postihování kárných prohřešků soudců. Pouhá organizační změna asi takové následky mít nebude. Nicméně myslím si, že návrh je potřeba poslat do dalšího čtení, protože implementuje doporučení GRECO a je tam řada bodů, které určitě namísteť jsou.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji, pane zpravodaji. Otevírám obecnou rozpravu a s přednostním právem se mi přihlásil pan místopředseda Okamura, poté pan poslanec Benda.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, začnu relativně dobrou zprávou. Předkladatel zákona v důvodové zprávě několikrát konstatuje, že kárná řízení soudců jsou dnes nedostatečná a nefunkční. To, že si vláda uvědomuje, že kárná řízení se soudci, státními zástupci a exekutory jsou nedostatečná, je posun. Stejně jako to, že jsme se dostali z bodu, kdy nás tady všichni přesvědčovali, že justice funguje skvěle, respektive že její jediný problém je rychlost řízení.

Ta horší zpráva je, že ten posun v navrhovaném zákoně je opravdu milimetrový. Jen opravdu praxí nepolíbený laik anebo vychytralý soudce alibista může posuzovat justici jen podle toho, jak časově zvládá soudní proces. Problém justice je fakt, že práva a spravedlnost jsou v České republice nevyimadatelné. Někteří soudci a státní zástupci, nemluvě o exekutorech, kontinuálně celá desetiletí zcela flagrantně porušují zákony a manipulují procesy bez toho, že by je někdo volal k odpovědnosti. Ano, když soudce chytanou s úplatkem anebo při krádeži nebo v opilosti havaruje a ujede od nehody, pak se nějakého kárného řízení dočkáme. Pokud soudce manipuluje se spisy, pokud soudce nerespektuje právo na spravedlivý proces a vynechává úmyslně důkazy, které svědčí o opaku toho, co on chce vidět, pak neexistuje reálná šance takového soudce volat k odpovědnosti. Soudci a státní zástupci, kteří poslali lidi do vězení za trestné činy, které se nikdy nestaly, které nebyly trestnými činy, Ministerstvo spravedlnosti, případně jejich kolegové omlouvají, že se jedná o jejich právní názor.

Můj názor zdravého rozumu je ten, že státní zástupce má v první řadě poznat, co je a co není trestný čin. Tečka. Pokud po letech Nejvyšší soud zjistí, že to, co státní zástupce žaloval a co jeho kámoš soudce odsoudil, nikdy trestným činem nebylo, pak tu musí někdo nést odpovědnost za škody způsobené tím, že konkrétní lidé v systému si zákony svévolně vykládali po svém, nebo prostě nerespektovali.

Ve výtkách bych mohl pokračovat donekonečna, protože větší a nebezpečnější chlév a neodpovědnost než v justici tu nemáme. A říkám to s obavami, že se mi někteří soudci budou zase mstít. Ano, třicet let po sametové revoluci mám strach ze soudců, kteří nerozhodují podle práva, ale podle toho, koho mají rádi a koho ne. Až tam jsme to v současnosti dopravovali. A stejnou obavou se mnou sdílí mnoho dalších českých občanů, kteří také soudcům po vlastních zkušenostech nevěří. To není demokracie, to je zvlůle. A mnozí politici z jiných stran tento systém tvrdošijně hájí.

Demokracii neohrožují názory občanů, které justice dnes stíhá. Demokracii neohrožují politická hnutí a strany, které působí v souladu se zákonem, ať už mají názor jakýkoliv. Demokracii ohrožují ti, kteří vzali fakticky moc do svých rukou a zákony si vykládají a judikují zcela podle sebe, a systém není schopen tyto v podstatě gangstery volat k jakékoliv odpovědnosti, protože oni jako jediní v celém systému České republiky kontrolují sami sebe. Je to jako by činnost mafie měl kontrolovat kárný senát složený ze zástupců jednotlivých mafiánských klanů.

Každý z nás máme osobní odpovědnost, a jakkoliv nesouhlasím s tím, že poslanci jsou neodvolatelní, tak přeci jen máme mandát omezený volbami, kdy alespoň nějak musíme vydat účet ze své práce a svůj mandát obhájit před občany. Stejně tak třeba policii kontroluje Generální inspekce bezpečnostních sborů. Snad každý tady ví, proč vznikla. Vznikla, protože se v minulosti vršily pochybnosti, zda vnitřní policejní inspekce je dostatečně neutrální, aby mohla šetřit práci svých kolegů a kamarádů. Samozřejmě, že nebyla, a proto vznikl nezávislý orgán, který je nezávislý na policii. Stejně tak je nezbytné, aby tu vznikl nezávislý orgán, který bude šetřit činnost justice.

Pochopitelně je naprosto nezbytné omezit mandáty soudců na omezení počtu několikalet, kdy pak každý bude muset obhájit svou práci a požádat znovu o důvěru. Neodvolatelnost kohokoliv je naprosto scestná a naprosto nedemokratická. Neodvolatelnost je symbolem diktatury. Kdo to neví, měl by si nastudovat jak dějiny, tak i něco o demokracii a politologii.

Naopak, demokracii utváří nikoliv jen volby, ale také odpovědnost odpovědných těm, kteří je platí, tedy občanům. Protože nositelem moci není politik ani soudce, ale vždy jen občan, který část své moci těmto svým zástupcům pouze propůjčuje. Tam, kde je občan o svou moc okraden a nesmí ji kontrolovat a žádat odpovědnost, tam nelze o demokracii mluvit.

Naše hnutí SPD připravuje několik návrhů ve výše uvedeném duchu, například povinnost státního zástupce, aby žaloval jen činy, které jsou prokazatelně trestné. Ano, i mně laikovi se zdá absurdní tohle vůbec vkládat do zákona, protože by to měla být samozřejmost. Ale v praxi je to úsluví prokazatelně trestné zcela zásadní, protože v některých případech státní zástupci pronásledují nevinné lidi, přestože soudy v několika instancích potvrdí, že se trestný čin nestal. Tím nejen narůstají škody obětem justičních zločinů, ale narůstají i škody státu, který je platí za tyhle státní zástupce, kteří opakovaně zneužívají svého postavení a protizákonně pronásledují nevinné lidi. Stát nejenže tyhle své zástupce neumí potrestat, ale když jejich řádění překročí únosnou mez, tak se jich zbavuje jako v případě pana státního zástupce Radka Mezlíka plánovaným vykopnutím na Úřad evropského veřejného žalobce.

Pokud mám interní informace na pana Mezlíka, bylo ohledně desítek prokazatelných porušení zákona podáno několik trestních oznámení a žádostí o kárné řízení. Tento pán několik let stíhal nevinně odsouzené v kauze paní Vitáskové, paní Schneiderové a dalších, kdy i po soudních rozhodnutích, že se žádné trestné činy nestaly, obstruoval a účelově protahoval ukončení procesů a je podezřelý z falšování a manipulování důkazů. Takový člověk nás jde zastupovat do Evropy. Namísto toho, aby šel do vězení za to, že dostal nevinné lidi do vězení. Lidi, které vysvobodil až Nejvyšší soud, který konstatoval, že žalované trestné činy se nestaly nebo nebyly trestnými činy. To není normální stav. A je možný jen proto, že dnes neexistuje systémová možnost takové lidi stíhat, nezávisle vyšetřit a případně, pokud se podezření z nelegálnosti potvrdí, také nestranně soudit. K tomu směřuje i náš připravovaný návrh zákona o Generální inspekci justice, která by tyto pravomoci měla a jako nezávislý orgán pomáhala státu i obětem justičních zločinů ke spravedlnosti.

A znovu otevřeně zopakuji, že po tomto svém projevu mám obavy, abych se také nestal obětí nějaké justiční zvůle a msty jen proto, že chci ve jménu našich voličů, kteří si na současný systém stěžují, napravit tento neúnosný dlouhotrvající stav. To, že lidé mají strach vůbec nějak kritizovat soudce a státní zástupce, aby se jim nemstili, svědčí o tom, že je opravdu něco prohnílého v našem státě. A měli bychom všichni tady ve Sněmovně sebrat odvalu a společně systém zlepšit a nemluvit nesmysly o tom, že jakákoli změna ohledně soudců či státních zástupců je ohrožením demokracie. Ohledně tohoto tématu by nikdo neměl politikařit, ale měli bychom ho všichni společně tady ve Sněmovně řešit v zájmu našich občanů.

Děkuji za pozornost.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Pan poslanec Marek Benda v obecné rozpravě, respektive v rozpravě v prvním čtení.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane předsedo, vážená paní ministryně, vážené dámy, vážení pánové, tenhle poměrně zásadní bod je relativně bez, řekněme, nějaké zásadnější pozornosti. Teď jsme slyšeli projev pana místopředsedy Okamury, který

nepochybně v řadě věcí má pravdu, nebo minimálně k té pravdě směřuje. Současně některé věty, které tam zazněly, podle mého názoru jsou zcela nepřijatelné. Vůbec celá představa, že by soudy a soudce a státní zástupce měl posuzovat někdo mimo ně a že by kárné řízení mohlo být vůbec vedeno mimo ten systém, je zcela podle mého názoru nemyslitelná a nepřijatelná. Současně asi cítíme, že kárná řízení neprobíhají úplně tak, jak bychom si představovali. Že v řadě případů nedochází k vyvození té odpovědnosti. A pokud k ní dochází, tak že je to poměrně, ty tresty jsou poměrně mírné až, řekněme, benevolentní.

Současně si vzpomínám, jak jsme tady v roce 2006 až 2008 prováděli poslední reformu kárného řízení, která vycházela z toho, že tehdejší dvoustupňový systém na vrchních soudech a na Nejvyšším soudu se sjednotí a sníží na jednostupňový systém, který bude napříč soudy, bude tedy sídlit u Nejvyššího soudu, a všichni měli pocit a přesvědčení, jak se výrazně zlepší a zpřísní kárné řízení. Po dvanácti letech se vracíme k původnímu modelu, že řekněme, bude to na vrchních soudech a bude odvolání, a teď ještě tedy zvláštním způsobem namixovaně něco bude na Nejvyšším správním soudu, něco bude na Nejvyšším soudu a pak bude nějaký senát, který to má do jisté míry sjednocovat.

Já si myslím, že si dvoustupňovostí v ničem nepomůžeme, že to naopak povede znovu jenom ke zmírňování, protože když první stupeň dá příliš přísný trest, bude ho druhý stupeň korigovat. Do dneška jako bychom měli jednostupňové kárné řízení. Je to pravda jenom na Nejvyšším soudu. Přesto počet stížností, a úspěšných ústavních stížností k Ústavnímu soudu byl podle mého názoru zcela nulový. Nemám ta čísla před sebou, ale byl velmi blízký nule.

Problém není v řízení před kárnými soudy. Problém je v tom, že nemáme dostatek kárných návrhů. I tam se situace mnohokrát měnila za posledních 15 let. Byl tam vstup, povolen vstup i veřejného ochránce práv v případech soudních funkcionářů, v případech průtahů a nečinnosti, ale zásadní problém je, že Ministerstvo spravedlnosti v tomto směru – a teď vlastně úplně bez ohledu na to, kdo je ministrem, není to z mé strany výtka proti současné ministryni, ale spíše proti všem ministrům dlouhodobě – Ministerstvo spravedlnosti nekoná dostatečně efektivně ve věcech kárného řízení, a to jak ve vztahu k soudcům, a možná ještě fatálněji ve vztahu ke státním zástupcům. Tam nekoná nikdo z té soustavy.

Jak je možné, že neproběhlo žádné kárné řízení s olomouckou partičkou za činy, které za posledních pět let spáchali, je pro mě zcela nepochopitelné. Pokud tady dokázali sesadit vládu s tím, aby z toho nakonec bylo jedno velké nic. Žádné kárné řízení neproběhlo. Takže podle mého názoru je asi správně, pokud tento tisk postoupíme do ústavně-právního výboru. Ale naším úkolem bude zamyslet se nad tím, jak efektivněji podávat kárné návrhy ze strany, a tam myslím, že ta pravomoc je a je správně, ze strany moci výkonné proti excesům, které v té justiční části zůstávají. Samozřejmě posuzování těch excesů musí zůstat na justici samotné, ale ty návrhy mohou jít z výkonné moci a musí jít mnohem efektivnějším způsobem.

Představa toho, že něco zlepšime a že veřejnost bude spokojenější, pokud budeme mít dvoustupňové řízení, je podle mého názoru naivní. Už jsme to jednou tady měli a zažili a žádnou vyšší efektivitu to nemělo. Čili slibovat si něco od toho, že udělám dvoustupňové řízení, že bude první stupeň na vrchních soudech a druhý až na nejvyšších, najmě za otázky, kdy se stále ještě vede diskuse o tom, jestli vůbec vrchní soudy mají v soustavě co

dělat, jestli by nebylo nejlépe soustavu zjednodušit jenom na třístupňovou, tak tento krok se mi zdá spíše krokem obráceným směrem.

Takže já nenavrhují zamítnutí, nenavrhují ani vrácení k přepracování, protože si jsem vědom, že vrácení k přepracování v tuto chvíli znamená říci, už se tím v tomto volebním období nebudeme zabývat. Ale vůbec si nejsem jist, jestli jsme schopni do druhého čtení připravit Sněmovně nějaký návrh, který by byl nějak dramaticky efektivnější než současný stav, protože Ministerstvo spravedlnosti a vláda jako celek se víceméně zamilovaly jenom do modelu dvoustupňového kárného řízení podle doporučení GRECO.

Já jsem samozřejmě za doporučení GRECO rád, ale myslím si, že jsou to lidé, kteří pocházejí z různých částí Evropy, zdaleka nerozumějí situaci v ČR, zdaleka nerozumějí problémům, které tady vyvstávají. Ten problém opravdu není jedno- nebo dvoustupňového kárného řízení, ale problémem nedostatku kárných návrhů, nebo respektive nedostatku skutečně kvalifikovaných kárných návrhů.

Děkuji za pozornost.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám také děkuji. Pan poslanec Grospič je přihlášen do rozpravy.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji, pane předsedo. Vážená paní ministryně, vážení členové vlády, kolegyně, kolegové, myslím si, že budu poměrně stručný a budu mluvit v duchu svých předřečníků. To znamená, také nemám ambici – i když bych měl velkou vnitřně ambici – navrhnout tento zákon vrátit k přepracování, anebo dokonce k zamítnutí, protože si myslím, že těch pokusů učinit zásadní soudní reformu, změnit soustavu soudů, a netajím se tím, že to bylo i jedním z návrhů, který šel i z řad Komunistické strany Čech a Moravy, tady bylo mnoho. Ale v současné době je třeba spíš se skutečně zabývat tou otázkou, jak fungují soudy, nakolik fungují, nakolik plní svou úlohu Nejvyšší soud z hlediska sjednocování judikatury, nakolik tady vůbec probíhá zpětná kontrola a kárné řízení. A pak tady vyvstává ta otázka, o které hovořil můj předřečník, nakolik vlastně se v současné době uplatňuje kárné řízení a vůbec kárný postih třeba vůči státním zástupcům.

Byl jsem svědkem při jednom řízení, jímž jsem tady byl pověřen díky vaší vůli Poslanecké sněmovny, kde se nakonec plně prokázalo – a dotyční byli v celé kauze jako zastupitelé jednoho města osvobozeni – že dotyčná státní zástupkyně, která vznesla toto obvinění, se nakonec vlastně dočkala ještě svého kariérního postupu, čili úplně pravého opaku, místo toho, aby s ní bylo zavedeno kárné řízení a byla vedena k odpovědnosti za to, že způsobila újmu a možná i pro některé dlouhodobé prodlení, když se dočkali toho, že byli vlastně potenciálně vyviněni.

Já si v téhle situaci myslím, že tento zákon, a nebudu bránit jeho propuštění do prvního čtení, tady nastavuje něco velice nebezpečného. Česká republika se bude lehce měnit z republiky parlamentní s omezenými pravomocemi přímo voleného prezidenta na republiku soudní, republiku, kde nebude zachovávána vyváženost moci výkonné, zákonodárné a soudní, ale zvolna začne přesahovat moc soudní. A co je ještě horší, v podstatě se tady vyklube moc státních zástupců, která je doposud z hlediska našeho ústavněprávního řádu součástí moci výkonné, podléhá vládě, má své zásady, nesmí samozřejmě do ní samovolně vláda ani ministr vnitra zasahovat, musí se řídit také právním řádem České republiky, to znamená ústavními zákony, zákony a jinými

právními předpisy, ale v podstatě je nedotknutelná a jako nedotknutelná se chová a ovlivňuje a zasahuje výrazně do dění v České republice.

Kdybych chtěl být takový prorok, tak jsem kdysi tuto obavu vyslovil už na ústavně-právním výboru i tady ve Sněmovně, když se přijímal nový trestní zákoník, respektive novela trestního zákona. A tam jsem říkal, pokud se změní kritéria pro posuzování trestné činnosti a upozadí se ten materiální znak, ne úplně, ale předsune se před něj to kritérium formální, pak se budeme dostávat do situace, že vlastně orgány činné v trestním řízení budou činit při jakémkoliv anonymním oznámení, při jakémkoliv domněnce, ke které ony samy dospějí, ale vůbec se nebudou zabývat tím, zda ten skutek se stal, zda naplnil nějakou společenskou nebezpečnost a zda by měl být posuzován orgány činnými v trestním řízení, a to je jedno, jestli teď státními zástupci, nebo dokonce posunut před orgány soudů.

Já si myslím, že ve velikosti České republiky, byť jsem také byl příznivec zjednodušení soudní soustavy na trojstupňovou, rozumím té problematice velikosti okresních soudů, která je velice nerovnoměrná, velikosti jednotlivých okresů a krajů, které plně nepokrývají nápad činnosti, a přesto jsou zachovány a fungují tady jako určitý relikvát minulosti, tak si myslím, že ten návrh zákona není prostě nejšťastnější. A bohužel ho bude následovat to, čeho jste svědky u řady jiných zákonů.

Například zákon stavební, který jste obdrželi, obsahuje mnoho set stran tisku a už při zahájení projednávání je ze strany příslušného ministerstva avizováno, že bude podán úplně nový stavební zákon než ten, který jsme dostali, a bude nazván komplexním pozměňovacím návrhem. A něco podobného se děje u exekučního zákona, u občanského soudního řádu. A to není správné. To by měly být normy, do kterých ne že by nemohli vstupovat poslanci jako členové zákonodárského sboru svými dílčími pozměňovacími návrhy, ale určitě by neměli (nesroz.) stavěny na principu tak, že se rychle předloží do Poslanecké sněmovny a souběžně s tím se peče na ministerstvech už komplexní pozměňovací návrh, který si někdo z vládních poslanců nebo opozičních poslanců, to je jedno, prostě osvojí, předloží ho sem, a ten se vlastně bude projednávat a k němu se budou podávat pozměňovací návrhy. Myslím si, že to je nedůstojné a neplní to ani základní úlohu zastupitelské demokracie a fungování demokratického parlamentu.

Děkuji za pozornost.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Ptám se, zda má ještě někdo zájem vystoupit v rozpravě. Nikoho nevidím, obecnou rozpravu končím. Ptám se, zda je zájem o závěrečná slova. Paní navrhovatelka? (Ne.) Není tomu tak. Pan zpravodaj? (Ne.) Také nemá zájem. Návrh na vrácení nebo na zamítnutí nezazněl. Budeme se tedy zabývat příkazáním výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o garančním výboru.

Organizační výbor navrhl příkazat předložený návrh k projednání ústavně-právnímu výboru jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo příkazání jinému výboru jako garančnímu? Nikoho nevidím. Tak tedy přivolám kolegy z předsálí a budeme hlasovat o garančním výboru, kterým má být výbor ústavně-právní.

Zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro ústavně-právní výbor. Kdo je proti?

Hlasování číslo 3, přihlášeno je 92 poslanců, pro 78 (Na tabuli je 79.), proti nikdo. Návrh byl přijat. Konstatuji, že návrh byl příkázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento tisk jinému výboru kromě garančního. Je zde nějaký jiný návrh? Nikoho nevidím. Tak tedy nezazněl ani návrh na zkrácení či prodloužení lhůty a já mohu skončit... Pan poslanec Benda.

Poslanec Marek Benda: Já jenom jednu poznámku. Nenavrhuji prodloužení lhůty, ale současně říkám, že toto je materiál, který musí být projednáván za účasti soudů i státních zástupců. Minimálně Nejvyšší správní soud... jsme letos museli zrušit dvakrát svoji tradiční cestu do Brna kvůli koronavirové situaci. Ale pokud se neuvolní poměry na to, abychom mohli začít normálně jednat, tak toto prostě já do Poslanecké sněmovny nepustím. To říkám zcela na rovinu. To nemůžeme projednávat v nějakém distančním režimu. Takže pokud by trvala opatření vlády, budeme muset s tím tiskem ještě nějaký čas vyčkat.

Předseda PSP Radek Vondráček: Tolik poslední vyjádření v této věci. Končím první čtení tohoto tisku. Všem vám děkuji, budeme pokračovat.

Otevírám bod číslo

2.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /sněmovní tisk 630/ - druhé čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede opět paní ministryně spravedlnosti Marie Benešová, kterou tímto prosím o slovo.

Ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešová: Další vládní návrh je zákon o soudech a soudcích, který je ve druhém čtení. A tento vládní návrh, připomínám jenom, byl rovněž předložen v rámci plánu legislativních prací vlády na rok 2019 v návaznosti na programové prohlášení vlády, v němž se vláda zavázala prosadit zákonem stanovené podmínky výběru soudců, a reaguje na doporučení skupiny států GRECO. Jeho hlavním cílem je zavedení jednotného transparentního systému výběru soudců, soudních funkcionářů, stejně jako podrobnější úprava vedlejší činnosti soudců a revize institutu přísedících v trestním řízení.

V rámci sjednocení přípravy budoucích soudců se zavádí institut justičního kandidátství, které přichází po odborné justiční zkoušce a představuje přípravu na výkon funkce soudce. Odbornou přípravu justičního kandidáta mohou absolvovat také osoby z jiné právní praxe s profesní zkouškou. Obsazování soudcovských míst bude probíhat ve výběrovém řízení na konkrétní uvolněná místa v rámci obvodu krajského soudu a do výběrového řízení se vedle justičních kandidátů mohou přihlásit také odborníci mimo justici. Výběr předsedů okresních, krajských a vrchních soudů bude probíhat prostřednictvím výběrových řízení, kdy parametry výběrových řízení budou nově stanoveny zákonem oproti dnešnímu stavu, kdy výběrová řízení probíhají, ale pravidla jsou upravena instrukcí ministra.

Novela dále zakotvuje zákaz opakovaného jmenování předsedů u téhož soudu, již dnes to vyplývá z judikatury Ústavního soudu, a povinné manažerské vzdělávání pro justiční funkcionáře. Novela v rámci úpravy zavádí oznamovací režim vedlejší činnosti soudců a upravuje výslovný zákaz členství soudců v politických stranách a politických hnutích, rovněž po vzoru soudců Ústavního soudu. Nad rámec doporučení GRECO se navrhuje omezení předsedících v trestních řízeních. Rozhodování v senátu s předsedícími by mělo být omezeno na skupinu nejzávažnějších trestných činů, mezi nimiž samozřejmě zůstávají násilné trestné činy.

Novela byla rovněž široce diskutována se zástupci justice na sérii kulatých stolů již na podzim roku 2018, začátkem roku 2019, dále se Soudcovskou unií a s dalšími odborníky.

Návrh byl projednán v prvním čtení 11. března, následně nato ústavně-právním výborem, který svým usnesením doporučil tento návrh schválit. Samozřejmě je tam celá řada pozměňovacích návrhů, ke kterým se potom podrobně vyjádřím. S některými vyslovujeme souhlas, s některými vyslovujeme nesouhlas.

Takže to je pro úvod asi z mé strany všechno a těším se na další diskusi.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Poprosím, aby se... Návrh jsme v prvním čtení přikázali ústavně-právnímu výboru jako garančnímu. Usnesení výboru bylo doručeno jako sněmovní tisk 630/1 a 630/2. Poprosím pana poslance Farského, který je zpracovatelem tohoto tisku, aby nás informoval o projednání návrhu ve výboru a případné pozměňovací návrhy odůvodnil.

Poslanec Jan Farský: Děkuji. Vážený pane předsedající, vážená paní ministryně, vážené kolegyně, vážení kolegové, ústavně-právní výbor se sněmovním tiskem zabýval dvakrát na svém jednání: 14. září, kdy přerušil projednávání, následně po jedenácti dnech 25. září svoje jednání ukončil přijetím pozměňovacích návrhů a s nimi spojeného usnesení, se kterým vás seznámím.

Předně ústavně-právní výbor doporučil po rozpravě Poslanecké sněmovně, aby návrh zákona schválila, a v rámci svého jednání přijal řadu pozměňovacích návrhů, které už jsou přílohou vypsaný v usnesení nebo ve sněmovním tisku číslo 630/2. Kdybych je jenom ve zkratce představil, tak dohoda z ústavně-právního výboru je na tom, že advokáti budou mít zjednodušený vstup k soudům, že nebudou muset, když nerozhodne jinak soudce, nebudou muset procházet rámy a bude jim stačit průkaz České advokátní komory.

Upravuje se definice povinného oboru právo a právní věda pouze na obor právo, když zde panovala nejistota ve výkladu, které z oborů vysokých škol by potom byly ty přijatelné.

Velká debata se vedla o tom, jak bude přesahovat v případě konce mandátu soudních funkcionářů, jak se budou překrývat jejich funkce, jejich mandáty. Závěr, na kterém se shodl ústavně-právní výbor, byl, že místopředseda bude "přesluhovat" svého předsedu o tři měsíce, aby byla zachována kontinuita, aby bylo možné nějakým způsobem dojít k předání a nezpomalilo nebo nějak nekomplikovalo fungování soudů.

Sáhli jsme do toho, že soudci můžou být už součástí orgánů komor parlamentu, a to nejen poradních, protože některé jsou čistě poradní a to omezení na čistě poradní bylo z našeho pohledu příliš striktní.

Debata se vedla také o výběrové komisi a složení výběrové komise na soudce. Po širších úvahách jsme zůstali s tím, že zůstane převaha soudců nad ministerstvem, že samospráva je zde udržena.

Z praxe vyšlo to, že se rozšiřuje zákonný výčet registrů, ze kterých soud může využívat údaje. Vyhledává si některá data sám, aby nemuseli účastníci některé veřejně dostupné informace dokládat, když je už má stát k dispozici.

A u justičních čekatelů se upravovala pro zamezení retroaktivity jejich činnost. Dále je tam vloženo zrušení přísedících v občanském soudním řízení, které po debatě také prošlo.

Jednu věc jsme neprojednali z mého pohledu a potřebnou i z pohledu legislativy na ústavně-právním výboru, a to posunutí účinnosti. Tady se překllopím do obecné rozpravy za sebe, a to že účinnost budu navrhopvat posunout z 1. ledna 2021 na 1. červenec 2021. K pozměňovacímu návrhu se přihlásím v podrobné rozpravě. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. Otevírám obecnou rozpravu, do které je první přihlášen pan poslanec Veselý, připraví se paní poslankyně Valachová.

Poslanec Ondřej Veselý: Děkuji za slovo, pane předsedo. Já se pokusím na paní ministryni, byť vím, že v tomto směru to má velmi složité, vašim prostřednictvím obrátit s apelem, který se sice přímo tohoto zákona netýká, nicméně z něj vychází, a to je otázka odměňování přísedících.

Paní ministryně, řekněme, zachránila nebo zachraňuje přísedící jako prvek našeho právního systému, což považuji za v pořádku, nicméně příslušná vyhláška o jejich odměňování již nebyla novelizovaná od roku 1996 a zejména paušální částka za jeden den sezení u soudu, která v § 5 činí částku 150 korun, už opravdu není důstojná této pozice. Takže bez ohledu na to, že bychom v současné době asi neměli vydávat další prostředky ze státního rozpočtu, tak samozřejmě odměňování je jedna z věcí, která se v průběhu času vždycky mění. Chápu, že asi není možné očekávat to, že s ohledem na dobu by ta částka měla být zhruba dvojnásobná, nicméně si dovolím požádat, zda by ministerstvo nezávázilo zvýšení alespoň o třetinu, tedy o 50 korun. Podle toho, jak komunikuji s jednotlivými přísedícími, tak aspoň toto by ocenili, a myslím, že by se nám snad mohlo dařit trochu nalákat větší počet přísedících třeba s vyšším vzděláním, se vzděláním, které se více blíží této pozici. Takže byť mě paní ministryně tady neposlouchá (ministryně hovoří se zpravodajem ve zpravodajské lavici), tak doufám, že to bude zaznamenáno a že se tím budou na Ministerstvu spravedlnosti zabývat. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. Paní poslankyně Valachová, připraví se pan poslanec Michálek.

Poslankyně Kateřina Valachová: Děkuji, pane předsedo. Vážené kolegyně, kolegové, vážená vládo, paní ministryně, já budu navrhopvat úpravu místní příslušnosti, kterou by mělo dojít ke specializaci Obvodního soudu pro Prahu 1 na věci týkající

evropského příkazu k obstavení účtů. Důvodem pro zavedení specializace je složitost právní úpravy o evropském příkazu k obstavení účtů a dále též krátké lhůty, které u jiných nařízeních o evropském příkazu k obstavení účtů stanoví pro jednotlivé úkony. Budu vás tedy prosit, vážené kolegyně a kolegové, v těch následujících krocích a čteních zákona o soudech a soudcích o podporu a věřím, že ji získám. Děkuji.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. Pan poslanec Michálek. Momentálně není přítomen, nic se neděje, zatím pustíme pana poslance Bendu. Tak pan Benda tu také není, ale pan Michálek už tu je. Takže pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Jakub Michálek: Vážený pane předsedo, vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych chtěl krátce uvést svůj pozměňovací návrh, který se týká doplnění nové povinnosti soudů a soudců zveřejňovat svoje rozhodnutí. Je to součástí závazku, ke kterému se Česká republika přihlásila v rámci Open Government Partnership.

Naše úprava je podrobnější než to, co navrhuje paní kolegyně Taťána Malá. Je tam přesně uvedeno, v jakých případech se rozhodnutí zveřejňují, v jakých případech se nezveřejňují, že se nezveřejňují např. u platebních rozkazů a u dalších záležitostí, které jsou, řekněme, rutinního charakteru, kde přínos toho zveřejňování by nebyl tak velký. Samozřejmě je tam odkaz na vyloučení údajů, které se nezveřejňují. Navazuje se tak na projekt, který byl nedávno spuštěn v rámci Ministerstva spravedlnosti, kde už teď je možné se seznámit se sbírkou rozhodnutí vydávaných soudy. Je tam zatím pouze několik soudů, ale myslím si, že je to úspěšný start. Ten projekt já velmi podporuji a děkuji za něj ministerstvu. A aby byla jasná zákonná opora toho zveřejňování, tak si myslím, že by bylo vhodné, abychom to doplnili do zákona o soudech a soudcích tak, aby se nikdo nemohl vymlouvat na to, že je mu to uloženo pouhou instrukcí ministra spravedlnosti. Přijde mi, že ukládání povinností tohoto typu je natolik závažné, že by to mělo být aspoň v základních rysech upraveno na úrovni zákona a že by bylo nevhodné to nechat až na delegaci do vyhlášky Ministerstva spravedlnosti.

Také jsem vyšel vstříc požadavkům, které zástupci Ministerstva spravedlnosti vyjádřili k tomu našemu pozměňovacímu návrhu, a prodloužil jsem dobu, po které mají být – původně se tam navrhovalo, aby se zveřejňovala rozhodnutí soudu do patnácti dnů, to jsem prodloužil do třiceti dnů, aby to bylo přijatelnější, a ten ostrý náběh jsem navrhl 2023. To znamená, bude dostatečná doba na to, aby se ten spuštěný systém otestoval, a v případě, že to testování bude úspěšné, tak aby přešel do ostrého provozu, kdy bude zveřejňování velké části soudních rozhodnutí povinné, tak jak to doporučují různé protikorupční organizace včetně GRECO a tak jak se k tomu Česká republika zavázala v rámci Open Government Partnership.

K pozměňovacímu návrhu se přihlásím v podrobné rozpravě.

Předseda PSP Radek Vondráček: Já vám děkuji. Pan poslanec Benda do rozpravy.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane předsedo, vážená paní ministryně, vážené dámy, vážení pánové, zase to tak vypadá poměrně poklidně, nic moc se neděje, přijmeme tady nějakou novou změnu a pravidla pro jmenování soudců a soudních funkcionářů, která v některé části již fungují. Ale k tomu budu mít dvě poznámky obecnějšího charakteru, pro které řeknu, že na závěr nebudeme hlasovat pro tento návrh zákona.

První jsou ony slavné výběrové komise a výběrová řízení, které jsou do zákona včleněny. Já jsem rád, že se podařilo na půdě ústavně-právního výboru alespoň udělat onu rovnováhu mezi jednotlivými právníckými profesemi a že nejsou nadále zvýhodňováni státní zástupci jako státní zaměstnanci proti všem ostatním právníckým profesím. To pokládám za správné a užitečné.

Současně celá diskuse o výběrových komisích mně připadá úplně absurdní. Soustředila se na ni veškerá pozornost kolem tohoto zákona a malinko se zapomíná, že jsou dvě osoby, které jsou ve skutečnosti odpovědné za jmenování soudců, a to je ministr spravedlnosti, který to nese na vládu, a prezident republiky, který toto jmenování provede. Tak je to řečeno v Ústavě a tak je to správně. To, že si jako někteří tady v posledních letech začali vymýšlet, že vlastně ten prezident republiky je jenom jmenovací automat, že ministr spravedlnosti mu má něco přinášet, co se někde zjevuje v éteru, to je prostě omyl. Ústava říká věci poměrně jednoznačně – jmenuje prezident republiky na základě návrhu vlády. To jsou ty dvě osoby, které jsou zodpovědné za jmenování každého soudce. Jakým způsobem tuto svoji ústavní odpovědnost naplňují, je do značné míry na nich. My na jejich návrh se jim to tady snažíme nějakým způsobem spoutat v zákonech.

Já jsem velký nepřítel výběrových komisí ve všech levelech, kde jsou používány. Je to jenom čistý alibismus, kde neexistuje nikdo, kdo pak nese odpovědnost. Je to takové to líbivé, víc hlasů rozhoduje, stanoví se objektivní kritéria. Ale co jsme zažili za poslední rok jmenování? Slavné výběrové řízení na předsedu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – a to já si myslím, že vybrali dobře, já proti Petru Mlsnovi vůbec nic nemám a myslím, že bude dobrý ředitel Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Ale to jméno zaznělo tři měsíce předtím, než bylo vypsáno výběrové řízení. A k překvapení všech to výběrové řízení vyhrál. Pak mi řekněte, proč se taková výběrová řízení konají a k čemu jsou ve skutečnosti dobrá.

A to je podle mě problém tohoto zákona, který se rozešel na desítky hádky o to, jak bude výběrová komise vypadat a kde bude pátý člen. Nakonec ten přijatý kompromis je tak prapodivný, že se může stát, že v případě, řekněme, ne přátelského vztahu mezi předsedou Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu nám veškeré jmenování soudců zanikne, protože nebudeme mít žádné výběrové komise. Ale pokládám výběrové komise samy o sobě za umělý problém, který jenom vlastně odjímá skutečnou ústavní odpovědnost, která existuje a která je položena na ministru spravedlnosti a na prezidentu republiky.

Druhý problém, který v zákonu vidím, je ono spojení funkce předsedy a místopředsedů. Jsou vlastně možné dva modely. Buď jsou to funkcionáři na sobě nezávislí, anebo je to něco, čemu jsme se na ústavně-právním výboru naučili říkat manažerské řízení. Přichází předseda a obměňuje si všechny místopředsedy. Já si úplně nemyslím, že do soudní soustavy patří manažerské řízení, a to ani na úrovni právě jenom správy soudců. Já si myslím, že funkcionáři nižší, a Ústava s tím do značné míry zatím také počítá, protože například u těch nejvyšších soudů, kde ta jmenování probíhají prostřednictvím prezidenta republiky, není žádné manažerské řízení, není to na návrh předsedy daného soudu, ale Ústava říká, prezident republiky jmenuje předsedu a místopředsedy Ústavního soudu, jmenuje předsedu a místopředsedy Nejvyššího soudu, předsedu a místopředsedy Nejvyššího správního soudu. Najednou jsme se posunuli v soustavě níže, kde to již Ústavou upraveno není, a není to upraveno tak, jak si ústavodárce přál, a tady se začínáme tvářit, že to nebudou na sobě osoby nezávislé, kde

ten, kdo je jmenuje, nějakým způsobem může případně i vyvažovat a hledat nějaké nejlepší řešení pro soud, ale že to bude manažerské řízení, a dovádíme to k dokonalosti.

Ano, pravda, zrušili jsme indické pohřby, to znamená, že v okamžiku úmrtí předsedy odpadají všichni místopředsedové, nebo jeho odchodu kamkoliv odpadají všichni místopředsedové a soud je zcela neřízen, které bylo v původním vládním návrhu a které jsem pokládal opravdu i za věcný a strukturální omyl, ale přiklonili jsme se na ústavně-právním výboru, a já to nepokládám za správné, s paní kolegyní Válkovou jsme předkládali nějaký kompromisní návrh, který nebyl přijat, přiklonili jsme se k řešení manažerskému. Přichází nový předseda soudu, vyměňuje si všechny místopředsedy. Já se domnívám, že toto řešení není zcela v souladu s tím, jak je koncipována česká Ústava a jak byly koncipovány úvahy o soudní soustavě v době, kdy se připravovala a schvalovala česká Ústava, a je to jeden z důvodů, pro který já nebudu hlasovat v závěrečném čtení pro podporu tohoto návrhu, protože si myslím, že představa, že vyberu předsedu, všechno už je na něm, není pro soudní soustavu to pravé a správné.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Dobré dopoledne, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, členové vlády, budeme pokračovat. To byl poslední vystupující v obecné rozpravě. Ptám se, jestli se někdo ještě do obecné rozpravy hlásí. Pokud tomu tak není, obecnou rozpravu končím. Ptám se, jestli je zájem o závěrečná slova po obecné rozpravě – paní ministryně? Pan zpravodaj? Nemají zájem. Žádný návrh nepadl, který bychom měli hlasovat po obecné rozpravě, zahajují rozpravu podrobnou. Připomínám, že pozměňovací návrhy a jiné návrhy přednesené v podrobné rozpravě musí být odůvodněny. A máme prvního přihlášeného a to je paní poslankyně Taťána Malá v podrobné rozpravě. Prosim, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Taťána Malá: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážené paní poslankyně, páni poslanci, dovoluji mi, abych se přihlásila k pozměňovacímu návrhu, který je veden v systému pod číslem 7065 a týká se zakotvení zveřejňování pravomocných rozhodnutí okresních, krajských a vrchních soudů do databáze, kterou bude spravovat a provozovat Ministerstvo spravedlnosti a která bude veřejně dostupná způsobem zajišťujícím dálkový přístup. Konkrétní kategorie těchto rozhodnutí stanoví ministerstvo a budou upraveny prováděcím předpisem.

Co se týká ještě tohoto zveřejňování soudních rozhodnutí, nebude současně dotčeno poskytování informací podle zákona 106 o svobodném přístupu k informacím. Co se týká účinnosti, s ohledem na aktuálně probíhající projekt Ministerstva spravedlnosti v souvislosti právě se zveřejňováním soudních rozhodnutí bude odlišná účinnost proti zbylé části tohoto sněmovního tisku, a to k 1. 7. 2022. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji paní poslankyni Taťaně Malé. Nyní paní poslankyně Kateřina Valachová v podrobné rozpravě, připraví se Jakub Michálek. Prosim, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Kateřina Valachová: Přihlašuji se k pozměňovacímu návrhu číslo 6654. Jak už jsem uvedla v obecné rozpravě, jedná se o změnu příslušnosti, to znamená, že

napříště ve věcech evropského příkazu k obstavení účtu je místně příslušný Obvodní soud pro Prahu 1.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. A nyní pan poslanec Jakub Michálek, zatím poslední přihlášený. A vidím pana zpravodaje. Prosím.

Poslanec Jakub Michálek: Vážený pane místopředsedo, vážené kolegyně, kolegové, přihlašuji se k pozměňovacímu návrhu sněmovní dokument 7082.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Nyní v podrobné rozpravě zpravodaj. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Farský: Dovolte mi zde načíst pozměňovací návrh, tak jak jsem ho avizoval v obecné rozpravě, ve znění: V části 11 čl. 13 účinnost se slova "1. ledna" nahrazují slovy "1. července". Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Nyní pan poslanec Dominik Feri v podrobné rozpravě. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Dominik Feri: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Já se hlásím ke svým pozměňovacím návrhům, které jsou uvedeny jako sněmovní dokumenty číslo 6710, 6711 a 4056. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Ještě někdo do podrobné rozpravy? Nikoho nevidím, i podrobnou rozpravu končím. Ptám se na závěrečná slova. Paní ministryně? Nemá zájem. Pan zpravodaj? Nemá zájem. Žádný návrh, který bychom hlasovali ve druhém čtení po podrobné rozpravě, nemáme a končím druhé čtení tohoto návrhu. Končím bod číslo 2 této schůze. Děkuji paní ministryni, děkuji zpravodaji.

Paní ministryně zůstává u stolku zpravodajů. Třetím bodem našeho jednání je

3.

Vládní návrh zákona o lobbování /sněmovní tisk 565/ - první čtení

Požádám pana kolegu Jana Chvojku, který je zpravodajem pro první čtení, aby zaujal místo u stolku zpravodajů. A nyní požádám, aby z pověření vlády předložený návrh uvedla paní ministryně spravedlnosti Marie Benešová. Paní ministryně, máte slovo.

Ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešová: Děkuji za slovo. Jedná se o vládní návrh zákona o lobbování, který je v prvním čtení, a jako ostatní věci se jedná o zákon, který byl připraven podle plánu legislativních prací vlády na rok 2019 a je součástí naplnění programového prohlášení vlády a mezinárodních doporučení. Jedná se o návrh zákona, kterým se mění... Jedná se tedy ještě o další zákon, který na to bude navazovat, který bude tedy v souvislosti s přijetím tohoto zákona.

Shodneme se asi na tom, že lobbying je ve vyspělých demokratických společnostech vnímán jako legitimní a potřebná záležitost, která zajišťuje distribuci důležitých informací a umožňuje odpovědným osobám činit kvalifikovaná rozhodnutí v záležitostech obecného zájmu. Kde však končí lobbying a kde začíná korupce, to je otázka, kterou si klademe léta. Byla řešena všemi demokratickými stranami a je řešena dlouho. Takže tento zákon by to měl vyřešit. A podle mého názoru platí tady pouze za podmínky, že je tato činnost vykonávána transparentně a pod veřejnou kontrolou. Pokud by transparentnost měla být určitým záměrem na obtíž, je oprávněné se domnívat, že takové záměry nejsou v souladu s veřejným zájmem a představují v tomto smyslu riziko. Regulace lobbyingu tady chyběla. Já si pamatuji ještě za předsedání pana Paroubka, když předsedal České straně sociálně demokratické, že už se to řešilo a bohužel se nevyřešilo.

Hlavním cílem je tedy odlišení legitimního potřebného lobbyingu od toho ntransparentního zákulisního, který je spojen s nežádoucími jevy, jako je klientelismus a korupce.

Pokud jde o konkrétní návrh zákona, přicházíme s vytvořením takzvaného registru lobbistů a lobbovaných, do něhož se budou vkládat skupiny osob, a budou tedy pravidelně čtvrtletně informovat formou zprávy o své lobbistické činnosti. Dále tady je zavedení lobbistické stopy každého právního předpisu. A společně by tyto nástroje umožnily veřejnosti efektivně sledovat snahy o ovlivnění podoby návrhu právního předpisu již v průběhu legislativního procesu.

Vážení páni poslanci, dámy poslankyně, nevidím žádný rozumný důvod pro to, aby zájmové skupiny – lobbisté nebo jejich klienti – svou činnost, která ovlivňuje veřejné záležitosti, skrývaly či zastíraly. Proto přicházíme s tímto zákonem, který by měl pomoci transparentnímu prostředí v této oblasti, a já vás žádám o jeho podporu.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji paní ministryni spravedlnosti Marii Benešové. Požádám zpravodaje, aby se ujal svého slova a zpravodajské zprávy. Prosim pana poslance Chvojku. Máte slovo.

Poslanec Jan Chvojka: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Hezké dopoledne, kolegyně, kolegové. Já spojím svoji zpravodajskou zprávu s vystoupením, které bych jinak měl v obecné rozpravě. Myslím si, že se tím nedopouštím ničeho proti jednacímu řádu, to znamená, že řeknu i svůj názor na tento tisk, na jeho věcnost. Ještě jednou děkuji za slovo.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, za prvé musím říct, že už je to delší dobu, co tento tisk, je to tisk 565, byl vládou do Sněmovny poslán. Pokud se nepletu, tak vláda tomu tak učinila v srpnu roku 2019, takže tu máme nějakých patnáct měsíců, co tento tisk leží bohužel před branami prvního čtení. Nyní jsme konečně došli do čtení prvního a já věřím, že tisk bude postoupen dále do výborů, garančního logicky ústavně-právního, a potom projde druhým i třetím čtením, a věřím, že k tomu dojde co nejdříve.

Jak jsem říkal, už jsem tu delší dobu, takže jsem na ledacos zvyklý. Myslím si, že těch patnáct měsíců není domácí rekord, to znamená patnáct měsíců prodleva mezi zasláním tisku do Sněmovny a samotným projednáním v rámci prvního čtení. Rekord to není, ale určitě to také není nic ke chlubení. Je to škoda. Pan předseda Sněmovny Vondráček začátkem září vyhlásil smělý plán, že chce projednat klíčové protikorupční

návrhy v prvním čtení do konce října. To se nepovedlo, ale ten měsíc a půl už v zásadě nehraje roli. Jsme tedy v půlce prosince na mimořádné schůzi a je tomu tak proto, že na řádných schůzích řešíme covid, nouzový stav a další věci spojené s pandemií, tudíž nebyla šance tento bod zařadit a nemůžu si na to stěžovat, jen to konstatuji, protože to je objektivní fakt.

Proč je pro mě zákon o lobbování důležitý. Já ho беру trošičku, a někteří kolegové mi říkají, že je to to nejhorší, co jsem učinil ve své politické kariéře, jako za svoje dítě, protože jako ministr pro legislativu a lidská práva ve vládě Bohuslava Sobotky jsem roztlačil přípravu věcného záměru zákona a jsem i rád, že vláda Andreje Babiše si tenhle záměr osvojila a že si ho ponechala jako prioritu a ten věcný záměr v zásadě dotáhla až do paragrafovaného znění, které vlastně dnes projednáváme. Je to určitě nejlépe připravený návrh regulace lobbingu z těch, které kdy v historii různých návrhů dostaly šanci na projednání v Parlamentu. A také si z tohoto titulu myslím, že má největší naději na schválení, i když vstupujeme do té, bohužel, finální fáze funkčního období této Sněmovny.

Co se týče lobbingu, tak z mého pohledu jde o legitimní součást demokratické politiky, ale je to činnost, která by měla mít, a také je to zvykem v některých zemích na západ od nás, jasná pravidla. Proč dát lobbování jasná pravidla? Já si myslím, že to ani tak není bojem proti korupci, na to máme paragrafy trestního zákoníku a trestní řád, ale pro mě je z tohoto pohledu důležitější zlepšení přístupu občanů k informacím o procesu přípravy a schvalování legislativy a klíčových státních strategických dokumentů. A o čem můžeme a o čem máme diskutovat, je to, jak velká míra otevřenosti je adekvátní.

Chtěl bych také varovat v této souvislosti před poněkud naivní představou, že ruku v ruce s případnou regulací lobbingu – a opakují, věřím, že těch deset měsíců využijeme k tomu to dotáhnout – zmizí z politiky různí šibři a kmotři jako mávnutím kouzelného proutku. Tam si myslím, že je to myšlenka, která je bohužel realitě na hony vzdálená. Zákon o lobbování je založen na principu registrace, který sám o sobě logicky nemůže eliminovat kriminální delikty, ale jak jsem říkal, na to máme trestní právo, trestní řád, trestní zákoník – to je zase trošičku jiná disciplína.

Já nechci svoje vystoupení prodlužovat, ale jak jsem říkal, chtěl bych stručně shrnout několik myšlenek do obecné rozpravy. Dopředu avizuji, že v podrobné rozpravě navrhu propustit návrh do druhého čtení a že z organizačního výboru máme určitě navrženo jeho projednání v garančním výboru ústavně-právním.

Jak jsem naznačil, návrh je v principu založen na registraci a transparentci registrace. Je vstupenkou k legitimní lobbistické činnosti a transparentnost je zajištěna povinným oznamováním lobbistických kontaktů právě prostřednictvím speciálního registru. Výsledkem, se kterým může pracovat veřejnost, je jednoduchý záznam, to znamená takzvaná legislativní, respektive lobbistická stopa, tedy shrnutí široké množiny osob, které se podílely na přípravě a schvalování konkrétního legislativního předpisu. Je to jednoduché a podle mého názoru je to vysoce funkční, respektive by to mělo být vysoce funkční, nicméně jako vždycky se ďábel skrývá v detailech. A já očekávám debatu a zejména na půdě ústavně-právního výboru o čtyřech otázkách či tématech. Tou první je vlastně to, co je a co není lobbista. Druhým okruhem je, kdo je lobbista. Třetím okruhem je, jak velký vůbec má být okruh lobbovaných. A čtvrtým tématem – má lobbovaný ohlašovat do registru kontakt s lobbistou? To jsou čtyři okruhy, o kterých si myslím, a vnímám to také na základě různých seminářů, které jsem navštívil, že budou předmětem diskuse.

Z otázky, co je a co není lobbying, považují za podstatné to, zda má být z definice lobbyingu vypuštěno, že se jedná o soustavnou a soustavně vykonávanou činnost. Jako soustavná činnost je lobbying definován ve vládním návrhu a je třeba říci, že při této definici vypadáva veškerá ad hoc vedená komunikace, která ale může mít zásadní vliv na finální podobu konkrétní legislativy. Osobně jsem pro co nejširší legislativní úpravu a dokážu si představit, že soustavnost bude z návrhu vypuštěna.

Co se týče definice lobbisty, to bude velmi ožehavé téma. Určitě nejsem sám, kdo v posledních měsících obdržel řadu dopisů od různých komor s vysvětlením, proč ta komora nemá být zařazena mezi lobbující subjekty. Tam očekávám také velkou diskusi.

Jak velký má být okruh lobbovaných? To bude další výbušné téma. Určitě povedeme debatu, zda má být mezi lobbovanými například prezident republiky, jeho poradci, členové kabinetu ministra a řada dalších osob. Já bych chtěl upozornit spíše systémově na to, že vládní návrh nepostihuje beze zbytku, a to mám za chybu, bohužel všechny iniciátory legislativního procesu, protože mezi lobbované zatím – a budeme diskutovat samozřejmě i tuto věc – nejsou zahrnuti členové krajských zastupitelstev, kteří mají právo legislativní iniciativy, resp. kraje jako celek. Podobně chybí i města a obce, které vydávají, co se týče samosprávy, vlastní legislativní předpisy. Prostě bude určitě dobré si udělat názor, do jaké hloubky územní samosprávy by zákon měl nebo mohl jít a jestli vůbec. Třeba ne.

Sporným tématem bude i povinnost reportovat kontakty a schůzky do registru, a to především povinnost, která se týká lobbovaných, mezi které patří kromě zákonodárců samozřejmě, a možná i více než zákonodárci, úředníci státní správy. Chci říci, že beru velmi vážně odpor proti této povinnosti, pokud by se měla týkat zákonodárců, zejména těch opozičních. I přesto mám za to, že zákonem lze tuto povinnost uložit a bez ní nebude navrhovaná regulace lobbování plně funkční. To znamená, rozumím snaze uložit takovou povinnost.

To jsou témata, u kterých registruji jako zpravodaj – a opakuji, to není o tom, že dnes jsme otevřeli první čtení, ale ten návrh se pohybuje tady v meziprostoru mezi schválením vládou a prvním čtením už nějakých patnáct měsíců a samozřejmě se o něm diskutuje na různých fórech – u kterých jsem zaregistroval asi nejvíce protichůdných postojů. Já doufám, že se nám je podaří co nejlépe prodiskutovat v rámci jednání na výborech.

Na závěr si dovoluji připomenout, že garančním výborem byl navržen ústavně-právní výbor. Sám jsem zvědavý, jestli budou mít zájem o tento tisk ještě jiné výbory. Myslím si, že debata, která nás čeká, bude velmi široká a výživná.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu zpravodaji Janu Chvojkovi za zpravodajskou zprávu a širší vyjádření. Ještě než otevřu rozpravu, konstatuji došlou omluvu ministra vnitra a místopředsedy vlády Jana Hamáčka z jednání Poslanecké sněmovny z celého jednacího dne.

Otevírám obecnou rozpravu v prvním čtení. Jako první je přihlášen předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček. Pane předsedo, máte slovo.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji vám za slovo, pane místopředsedo. V úvodu bych chtěl ocenit konstruktivní debatu, která tu dnes probíhá nad jednotlivými

body. Koneckonců s výjimkou pana poslance Okamury se jedná v podstatě o debatu členů ústavně-právního výboru, jak to tak pozorují.

Pokusím se být stručný, nezaměřím se na obsah toho zákona, ale spíše v obecné rovině bych jej chtěl podpořit, protože už dvakrát byl předmětem jednání mé protikorupční pracovní skupiny.

Mezinárodní průzkumy ukazují, že samotné zveřejnění lobbistů snižuje vnímání korupce v zemi. Nevěříte? Věřte. Zveřejnění lobbistů a právní úprava lobbyingu má potenciál zvýšit důvěru v politiku a legislativní proces. Máme historickou šanci upevnit svoje předposlední místo v prestiži povolání před uklízečkami. Neměli bychom propást tuto šanci.

Já samozřejmě podporuji to, co tady zaznělo, že naslouchání jednotlivým zájmům je zcela legitimní a přehlednost tohoto procesu je v zájmu nás všech. Lobbying je obecně považován za součást demokratického procesu a je definován jako charakteristický projev vyspělých demokracií. Většina vyspělých států proto lobbying určitým způsobem reguluje – Spojené státy, Velká Británie, Francie, Německo, Dánsko, Polsko, Rakousko a další. Tím se zajišťuje průhlednost a legitimita celého zákonodárného procesu. To téma je velmi aktuální, na mezinárodním poli diskutované a hlavně je v praxi užívané. Regulace lobbyingu je standardně doplňována nástroji proti střetu zájmů, pro vymáhání etického chování a dalšími protikorupčními opatřeními. Koneckonců o tom je celá dnešní mimořádná schůze.

My všichni víme, v jakém čase se nacházíme. Všichni víme, že to, co se nestihne projednat alespoň v prvním čtení co nejdříve, už nebude mít šanci v tomto volebním období ke schválení. Proto ta dnešní schůze i v době, kdy ta situace není jednoduchá.

Tento zákon u nás vznikl už v minulém volebním období. Pěkně o něm mluvil pan kolega Chvojka, protože u toho byl. Je to součást hodnotící zprávy GRECO. Pokud nedokážeme takovouto úpravu přijmout v rámci tohoto doporučení, může to přijít později jako směrnice z Evropského parlamentu, jako například už nám přišla ochrana oznamovatelů. Proto je v našem zájmu zase udělat si vlastní, národní zákonnou úpravu. Pokud se tomu budeme bránit, tak to neznamená, že se tomu vyhneme.

I od účastníků protikorupční skupiny zaznělo, že je to příležitost, jak vysvětlit, že lobbying je něco důležitého a nezbytného pro poslaneckou práci. A lobbying je obecnou veřejností zatím vnímán negativně, vyvolává negativní konotace. Přitom víme, že lobbying v práci jako poslanci potřebujeme. Já budu rád, když to nikdo nebude brát jako politické téma. Měli bychom na tom spolupracovat všichni, protože se to nás všech týká.

K úpravě regulace lobbování se sešla dvakrát protikorupční pracovní skupina. Zároveň jsem všechny poslanecké skupiny oslovil s doplňujícími otázkami spojenými s regulací lobbování a vznikl komplexní pozměňovací návrh k tomu tisku, který předkládáme, ačkoliv teď jsme v prvním čtení a máme hlasovat o tom, že se Sněmovna tímto tiskem bude zabývat. Sám jsem od začátku zastáncem minimalistického řešení soustředěného na legislativní proces a z tohoto pohledu bych klidně mohl mluvit o tom zákoně jako o zákonu o lobbyingu v rámci legislativního procesu. Dnes všichni členové pracovní skupiny a předsedové poslaneckých klubů obdrží elektronicky ten komplexní pozměňovací návrh.

Regulace cílí v první fázi na centrální úroveň legislativního a rozhodovacího procesu bez zahrnutí krajské a komunální úrovně. Na tom jsme se neshodli v rámci skupiny. Já

předpokládám, že ti, kteří razí tento názor, předloží příslušné pozměňovací návrhy a budeme o tom tak diskutovat aspoň tak věcně jako dnes.

V rámci snížení administrativní zátěže pro lobbované, to je pro nás, je zachována povinnost zachování lobbistické legislativní stopy, to je bez povinnosti podávání periodických zpráv. Takové řešení by mělo být méně zatěžující a současně způsobilé dosáhnout sledovaného cíle. Možnost uplatnit námitky ke zprávě lobbistů ze strany lobbovaných samozřejmě zůstává zachována. V rámci transparentnosti se navrhuje v lobbistické stopě uvádět i osoby, které nebudou registrovanými lobbisty a které nemusí naplňovat definici lobbisty, ale mají vliv na konkrétní podobu zákona.

Rozšiřuje osobní působnost zákona o vládní zmocněnce a o poradce prezidenta republiky. Vedoucí Kanceláře prezidenta republiky do kruhu lobbovaných osob patří již podle současného návrhu. Rozšiřování osobní působnosti na další členy Kanceláře prezidenta nepovažuje ani předkladatel, ani pracovní skupina za nutné. K lobbování bude typicky docházet zřejmě možná právě prostřednictvím kancléře.

Posouvá se účinnost k 1. 1. 2021, protože je třeba připravit registr lobbistů a lobbovaných, provést výběrová řízení na zaměstnance ÚDH, kterým tato nová agenda případně, a je samozřejmě nutné zajistit rozpočtovou stránku. To není možné v roce 2021.

Zároveň se pamatovalo, a určitě ještě budeme debatovat, o benefitech lobbistů. V návrhu je upraveno přednostní právo v rámci vystoupení veřejnosti na jednání výboru, to znamená, lobbista by byl stále veřejnost, nicméně měl by přednostní právo a lepší postavení při diskusích na výborech, lepší, vyšší úroveň přístupu do eKLEPu nebo možnost vstupu do Poslanecké sněmovny, což vše se dá řešit nelegislativní cestou.

Děkuji za pozornost a prosím také o podporu v prvním čtení tohoto tisku.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu předsedovi Poslanecké sněmovny za vystoupení a budeme pokračovat v rozpravě, a to vystoupením pana poslance Stanislava Grospiče a připraví se pan kolega Navrkal. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji, pane místopředsedo. Vážení členové vlády, vážené kolegyně a kolegové, asi příliš nikoho nepřekvapí, když řeknu, že nejsem přítel lobbingu ani tohoto zákona a nijak mě nemrzí, že už delší dobu na rozdíl od jiných zákonných předloh leží v této Poslanecké sněmovně a trvá poměrně dlouho, než bude projednání, zřejmě spatří světlo světa v Poslanecké sněmovně a bude projednán i samozřejmě druhou komorou Parlamentu České republiky a případně podepsán prezidentem České republiky a budeme se jím tedy řídit, nebo budoucí poslanci se jím budou tedy řídit a budou jím tedy vázáni.

Já si na rozdíl od předkladatelů myslím, že legalizace lobbingu je velice nebezpečnou cestou – a to si myslím na rozdíl i o Evropského parlamentu, kde je úprava lobbingu v rámci poslanců Evropského parlamentu – k velkému prostoru pro zvýhodňování určitých okruhů osob, byť za nějakých pravidel a registrování, a také k otevírání obrovského prostoru pro korupci, s kterou tady vlastně bojujeme. A již se téměř všechny politické strany zavázaly, že budou korupci potírat a budou proti ní bojovat. Takže si myslím, že ten návrh zákona sám o sobě nijak nepřispěje ke snížení trestné činnosti, ovlivňování poslanců, regulování, přijímání moudrých či nemoudrých rad či jiného lobbování, to znamená, prosazování nějakých vhodných, méně vhodných pozměňovacích návrhů.

Dám příklad z vlastního výboru ústavně-právního například, kde řada různých společenských organizací, spolků, nadací, neziskových organizací vždycky dostává prostor, nikdy se nestane, že by nedostaly prostor, a snaží se představit a obhájit svoje názory, ale činí tak i stavovské komory, advokátní, exekuční, notářská. Je to legitimní, ale bál bych se označit to za lobbying a začít posuzovat tyto věci jako formu lobbyingu.

Co si myslím, tak ten zákon je napsán velice těžkopádně. Je napsán velice těžkopádně, bude vytvářet prostor pro budoucí soudní spory, bohužel i pro ty, kteří se budou zabývat problematikou mandátovou a imunitní a budou také vytvářet do budoucna řadu precedentů a vlastně umožňovat vytvářet tady další skupinu rentiérů, což není úplně asi to správné, kteří nebudou žít z vlastní práce a přínosu pro společnost, byť budou platit samozřejmě daně, ale budou žít vlastně z toho, že budou zprostředkovávat informace, poskytovat je a obchodovat s nimi. A to si myslím, že by demokratický parlament měl umět eliminovat. Že by si nemusel zrovna brát příklady – ne ze všech, ono to není ve všech evropských parlamentech, nebo parlamentech světa – které nejsou nejvhodnější. Když jsem měl možnost třeba hovořit s kolegy v Rakousku, v Itálii, v Řecku a v Německu, tak přiznali, že s tím mají docela velký problém. Třeba takový parlament italský každý týden řeší nějaký spor, zda, či onen poslanec nahlásil, či nenahlásil svůj kontakt s lobbistou, zda šlo o lobbistu, zda porušil, či neporušil nějaké to pravidlo. A to je třeba skutečnost, kterou je třeba zvážit.

Teď už budu jenom stručný. Všimněme si paragrafu 5, registr lobbistů a lobbovaných. Kdopak ho asi vede? Zřizuje se registr lobbistů a lobbovaných, dále jen registr, jako informační systém veřejné správy a tímto správcem registru je Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, dále jen úřad. Úřad zajistí možnost veřejného nahlížení do registru prostřednictvím svých internetových stránek v rozsahu údajů uvedených... a tak dále a nebudu dál citovat. Tedy úřad, s kterým mnohá z politických stran a hnutí zde zastoupených vede nejrůznější boj z hlediska toho, zda jejich účet je transparentní, zda jsou tedy nuceny si vybrat jinou banku, kterou jim tento úřad nadiktuje. Zase staví vlastně nad ústavní systém, protože to je úřad neúřad, on patří k ústředním orgánům, ale není to úřad na úrovni ministerstva, je to výkonný úřad, neměl by stát nad parlamentem, ale přesto diktuje politickým stranám podmínky a dohlíží na ně, tak tento úřad bude ještě navíc, dostane silnou pravomoc ovlivňovat a kontrolovat, kdo je či není lobbistou, jak bude tento člověk posuzován, a bude na něj podávat i ona oznámení, o kterých jsem tady hovořil.

Já si z tohoto titulu dovolím tady navrhnout zamítnutí tohoto zákona, a pokud neprojde, tak jeho vrácení k přepracování. Vede mě k tomu už jen ta úvaha, která tady zazněla od pana zpravodaje, že vlastně ten zákon stihne osud tak jako mnoho dalších zákonů, a přednedávnem jsem tady hovořil o stavebním zákonu. Hodíme ho do koše, už je připravený zcela nový komplexní pozměňovací návrh a ten vlastně budeme projednávat. Čili děláme práci naprosto zbytečnou.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Stanislavu Grospičovi, nyní pan poslanec Navrkal a připraví se pan poslanec Benda. Prosim, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec František Navrkal: Dobrý den, dámy a pánové. Tak po roce konečně tedy se dostal na pořad jednání Sněmovny tento návrh zákona. My jsme se jako Piráti na to těšili už dlouho, protože pro nás je to hlavně narovnání poměrů vzhledem k tomu, že my

už své lobbistické kontakty vykazujeme od roku 2012, a jak uvádí ta důvodová zpráva i někteří moji předřečníci, tak už podobnou úpravu přijalo mnoho evropských států.

V důvodové zprávě bychom se také všichni mohli dočíst, že jde o investici jenom v řádu stovek tisíc korun pro zavedení toho registru, a co se týká navýšení počtu úředníků, tak půjde o jednotky, tudíž si můžeme velmi levně pořídit značné zvýšení transparence rozhodování osob, u kterých je vlastně nakoncentrována největší veřejná moc, což by mělo posílit právě důvěru široké veřejnosti v politiku obecně, a to je, věřím, zájmem všech z nás jak tady sedíme. Ten návrh má sice nějaké problémy, ale my jsme tedy určitě pro.

Mezi ty problémy, které bychom rádi chtěli v průběhu projednávání tohoto zákona tady v Poslanecké sněmovně vyřešit, určitě patří to, že to reportování by mělo probíhat nikoli až za čtvrtletí zpětně souhrnně, ale přišlo by nám výrazně lepší, kdyby to bylo vždycky třeba třicet dnů od uskutečnění toho daného lobbistického kontaktu. A také nám nevyhovuje ten úzký záběr té vůbec jako definice lobbingu, čeho se všeho týká, protože nyní jde vlastně jenom o přípravu právních předpisů a koncepčních dokumentů na úrovni vlády a dle našeho by se to mělo rozšířit alespoň o oblast rozhodování, co se týká výběru do dozorčích komisí, rozdělování dotací a udělování veřejných zakázek.

To je tedy za Piráty asi vše. A prosil bych, abyste tedy nehlasovali pro zamítnutí, jak tady navrhoval kolega Grospič. Děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Navrkalovi. Nyní pan poslanec Marek Benda, připraví se paní poslankyně Kateřina Valachová. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážená paní ministryně, vážené dámy, vážení pánové, dneska to bude asi takové dopoledne ústavně-právního výboru, jak to tak vidím a jak už tady konstatoval pan předseda Sněmovny Radek Vondráček.

Jakkoliv jsem byl k minulým dvěma tiskům, řekněme, lehce kritický, přesto s nějakým pochopením pro to, co je v nich obsaženo, tak k tomuto tisku jsem čistě jenom kritický. Pokládám za fatální chybu, že se jím pokoušíme vůbec zabývat, protože je to typické odškrtnutí si vládní priority nacpané tam nějakými transparentními organizacemi a GRECO a podobnými skupinami transparentních teroristů, kteří ovlivňují vládu, a bez toho, aby bylo absolutně rozmyšleno, co se tím má uskutečnit, co je cílem, kde jsou problémy v České republice a jestli ty navrhované mechanismy k řešení problému vůbec nějakým způsobem vedou. Napíšu si to vládní úředníci, jejichž jediným klíčovým zájmem je samozřejmě, aby se to jich netýkalo, a my tady v takové blahosklonné polobezvědomosti začneme schvalovat dramatickou regulaci nás samotných, aniž bychom o ni přemýšleli.

Já chápu věty pana předsedy Sněmovny, který říká, že samotné přijetí zákona o lobbingu nějakým způsobem zlepší nebo vylepší vnímání korupce v dané zemi. Ale jestli si opravdu někdo v této zemi myslí, že problémem je přijímání legislativy, že zásadní lobbing a zásadní problémy této země jsou v přijímání legislativy, tak mám pocit, že žije v úplně jiné zemi než já. A ukazuje se to dnes a denně. Všechny ty tajné schůzky se přece vůbec netýkají legislativy, ale týkají se toho, kdo bude vybírat vakcíny, kdo bude dostavovat to či ono. Ty veřejné zakázky jsou tím skutečným, skutečným problémem.

Není to legislativa. Není to legislativní proces v Poslanecké sněmovně a v Senátu, který je dneska už tak transparentní, že nám ho může řada západních států naopak závidět.

K tomu pojetí, které nám bylo přineseno. Volí se ten nejzvrhlejší evropský model, který říká, bude tady nějaký lobbovaný, bude tady nějaký lobbista a vzájemně budou konfrontováni, kdo říká pravdu. Já říkám, že tento model je v rozporu s Ústavou České republiky. Jakýkoliv požadavek na jakéhokoli poslance nebo senátora, aby hlásil všechny kontakty, které s někým měl, je v rozporu s článkem 28 Ústavy České republiky, který jednoznačně stanoví: poslanec i senátor má právo odepřít svědectví o skutečnostech, které se dozvěděl v souvislosti s výkonem svého mandátu, a to i poté, kdy přestal být poslancem nebo senátorem. Toto je ustanovení, které samozřejmě žádný z těch vládních legislativců nikdy neotevřel, protože je Ústava nezajímá. O těch skupinách, které nás tady tlačí ke zdi už ani nemluvě. Ale toto je ustanovení, které do té Ústavy bylo v roce 1992 napsáno, a bylo napsáno zcela záměrně, aby zákonodárny sbor měl ochranu před výkonnou mocí a mohl si získávat informace jiné, než které mu velkomocně poskytné výkonná moc. Aby měl možnost se scházet a nemusel o tom nikdy nikomu nic hlásit. Nemusel vydávat svědectví dokonce ani před například orgány činnými v trestním řízení. Mohl se scházet a mohl svobodně se pokoušet každý poslanec zjišťovat, co se v té zemi, co se v té výkonné moci děje.

Na to se dneska úplně zapomnělo. Hrajeme si na to, že budeme navzájem, lobbovaní a lobbisté, něco hlásit. Bude tady orgán výkonné moci, Úřad pro dohled nad politickými stranami, který to bude posuzovat a který bude říkat: Spáchali jste, nebo nespáchali jste? Mně přijde, že pokud něco takového přijmeme, tak jsme se úplně zbláznili. Kdokoli z nás zvedne pro tento návrh zákona ruku, tak předpokládám, že tím sděluje, že tady v příštím Sněmovně už nechce sedět, protože podle tohoto se opravdu fungovat nedá. Opravdu fungovat nedá. A je to přímá cesta k tomu, jak kteréhokoli zákonodárce, ale kteréhokoliv zákonodárce absolutně zdiskreditovat!

Přijde skutečný zločinný lobbista – a já proti lobbistům fakt nic nemám, bylo to tady řečeno opakovaně. Myslím, že jsou to skupiny, které nám přinášejí nějaké informace, a záleží na nás, jak s těmi informacemi naložíme a jestli jich používáme k blahu všech, nebo jestli se necháme ukecat pro nějaký dílčí, partikulární zájem. To je pak už jenom naše chyba. Ale to, že nám ty informace nosí, je naprosto v pořádku. A naším cílem je vědět o těch věcech pokud možno ze všech úhlů pohledu a pak se mezi nimi pokusit spravedlivě, spravedlivě rozhodnout a hledat, řekněme, to největší dobro nebo tu největší míru konsenzu. Ale pokud přistoupíme na to, že lobbista za námi přijde, já napíšu nějakou zprávu, on napíše jinou, a mě začne obtěžovat státní úřad a říkat, jak to, že oni napsali něco jiného – každého zákonodárce takhle zdiskredituju. Každého zákonodárce takhle zdiskredituje. A nebude proti tomu obrany. A mezi těmi, kteří se skutečně scházejí nesprávně a nechávají se lobbovat k věcem, tak tam přijdou na začátku, odevzdají si navzájem dva papíry, které pošlou lobbovaný a lobbista na druhou stranu, a bude všechno v pohodě.

Je to úplný nesmysl, to, co je nám předloženo v této podobě. Úplný nesmysl. Hlásit každý lobbistický kontakt. Já, dobře, možná že patří k těm poslancům, kteří jsou ve veřejnosti lehce známější, ale myslím, že daleka ne tak jako třeba členové vlády nebo lidé jako Dominik Feri. Ráno, když jedu tramvají do práce, nebo večer, když se vracím, dvakrát, třikrát za tu cestu mě někdo zastaví a něco mi řekne. Většinou jsou to jenom taková sdělení, jako bojujte, nebo konečně už sejměte tuto vládu. Ale někdy vám řeknou i něco jiného. Je to lobbistický kontakt? Je to přání toho občana. Přijdete-li na jakékoliv

profesní sdružení, na jakékoliv profesní sdružení, projdu, osloví mě dvacet lidí. Já půlku z těch lidí jsem možná někdy viděl, nepamatují si, kdo jsou, musel bych si v tu chvíli říkat o vizitky, a něco mi sdělí. Mělo by se udělat to či ono. Je to lobbistický kontakt, nebo to není lobbistický kontakt v pojetí vládního návrhu zákona? Já se obávám, že je. Já se obávám, že je. Ale jenom říkám, že nejsem schopen nic takového hlásit, protože bych nedělal nic jiného, než hlásil.

Jestli si tak Piráti chtějí dělat doma, pro mě za mě, ať si dělají. Já jsem řekl, že jestli budou podávat takto hlášení i o stycích v Poslanecké sněmovně, tak se s nimi přestanu stýkat. Pochopili, že o stycích na pracovišti se takto hlášení podávat nedají. Ale ať si to každý dělá dobrovolně. Jenom odmítám, aby mi to přikázal zákon, abychom si to sami jako blázní schválili a ještě stanovili, že nad tím nedbá Poslanecká sněmovna nebo nějaký její orgán, ale že nad tím dbá Úřad pro dohled nad politickými stranami. Toto pokládám za úplný omyl, a proto jsem jako velmi nešťastný z toho, že si to tady pokoušíme v takové té takzvané dobré víře – my vyhovíme tomu lidu, my vyhovíme těm pár neziskovým organizacím, které na nás vyvířejí tlak, těm mezinárodním organizacím, GRECO a dalším. Oni nás druhý den pochválí v novinách a budeme si schvalovat věci, které jsou pro nás zcela nerealizovatelné, anebo pokud by realizovatelné byly, tak tu práci tady fakt zničí a staneme se už jenom, jenom čistým přívazkem vlády, protože se nebudeme scházet pro jistotu vůbec s nikým a budeme jenom hlasovat, ano, máme důvěru ve vládě, nebo ne, nemáme důvěru ve vládě. Všechno, co nám předložíte, my schválíme. Já tohleto nepokládám za správné a dobré.

Pokládal bych za nejsprávnější, abychom vládní návrh zákona vládě vrátili k přepracování. Nemám chuť to přepisovat na ústavně-právní výboru. Přes to, co nám tady řekl předseda Poslanecké sněmovny, že má připraven nějaký komplexní návrh. A já jsem se samozřejmě do těch připomínek, které probíhaly a které směřovaly k panu předsedovi, připojil, pokoušel jsem se o svoje postoje do nich. Ale bude to spousta práce, na kterou nemáme čas a kde si vůbec nejsem jist, že na konci budu mít výsledek, ze kterého budu schopen s poctivostí a s upřímností říct Poslanecké sněmovně: pro tohle už můžete, můžete hlasovat. Myslím, že by to měla přepracovat vláda. Nic se nestane, když nebudeme mít v tomto volebním období ten zákon, tak bude holt v příštím. Slibuje se asi tak patnáct let. Myslím, že se svět ani nezhoršil, ani nezlepšil kvůli tomu, že nemáme zákon o lobbování. A ještě tak, jak nám tady nadefinoval předseda Sněmovny o lobbování v legislativním procesu.

Mnohem zajímavější by bylo se zabývat lobbováním v tom výkonném procesu, v tom rozhodování, v tom zadávání zakázek, vypisování dotací a dalších věcí. Ale toho se samozřejmě vládní úředníci a zřejmě vláda jako celek výrazně bojí, tak do toho se zasahovat nebude. Legislativní proces je postižen jenom na úrovni vlády a jejich členů, případně jejich poradců. To zase za všechno mohou jenom ti politikové, to je typický projev myšlení skupin, které k tomuhle tlačí. Úředníci nikdy za nic nemohou, přestože všichni vědí, že je nejjednodušší přijít za úředníkem a tam si prosadit svůj partikulární zájem. Když to dojde až na tu vládu, tak už se tím nikdo nezabývá.

Mluví se tady o lobbistické stopě za situace, kdy vláda sama nám přiznává, že některé návrhy zákonů není schopna sepsat, naposledy stavební zákon. A píše to pro ni ve spojení Hospodářská komora s nějakou advokátní kanceláří. Já to dokonce nepokládám za nic úplně špatného, ale – a teď vůbec nechci zabíhat do podrobností stavebního zákona – ale ten samotný fakt nasvědčuje, že ne vždy všechno se dá, ale zato všichni, kdo si nechají od někoho zpracovat návrh na změnu zákona, mají prokazovat

nějakou lobbistickou stopu, a kdo jim to vlastně zpracoval a co za to dostal nebo nedostal. Je to opravdu pochybené.

Já se domnívám, že kdybychom měli jít cestou, a doufám, že mi teď dámy i pánové prominou, aby se vlk nažral a legislativní proces mohl pokračovat dál, tak řekněme, že bude existovat, a tak je to běžné v těch zemích, které skutečně nějakým způsobem fungují, že bude existovat nějaký registr lobbistů, který může být poměrně pak širší a otevřený, a nebude probíhat nekonečná hádka o tom, jestli tam mají být ještě kraje a obce, nebo jestli tam mají být komory zřizované ze zákona, nebo komory zřízené jako veřejnoprávního charakteru a další a další. Řekněme, že existuje registr lobbistů, pak musíme říct, že registrace do takového registru lobbistů něco těm lobbistům přináší, například vstup tady do prostor našich a Senátu, možná vstup do nějakých databází, že jim to bude k něčemu dobré, protože jinak to nikdo dělat nebude, a že oni podávají případně zprávu o tom, jakými tématy se zabývají, potenciálně s kým se potkali a co se mu snažili podsunout, nebo jak to chcete říct – o čem se ho snažili informovat. To pokládám za jako maximálně možnou míru.

Pokud v zákoně budou jakékoliv pokusy o regulaci toho, co máme dělat my, pokládal bych za naprosto fatální chybu, abychom pro to my hlasovali. Prostě máme tady dost zákonů o střetu zájmů, dost pravidel, která nám říkají, co smíme, co nesmíme dělat, kde smíme a nesmíme přijímat případné dary, platby, odměny, co všechno musíme hlásit. Tak já už fakt nechápu, proč bychom měli ještě hlásit, s kým se setkáváme a za jakým účelem se setkáváme.

Navrhují, abychom návrh zákona vrátili vládě k dopracování, protože se mi fakt nechce to přepisovat tady, na půdě ústavně-právního výboru a Poslanecké sněmovny. Pokud by takový návrh nebyl přijat, tak navrhuji, abychom alespoň prodloužili lhůtu u tohoto – tady u toho příštího já samozřejmě vystoupím i v souvislosti s ním – zákona o dvacet dnů, protože i to – nejspřávnější by bylo, aby přišla vláda s návrhem, který bude regulovat nejenom legislativní proces, ale i výkonný proces, bude regulovat i na úrovni minimálně krajů a některých větších obcí a bude regulovat zejména to, kde se skutečně ten tlak dneska objevuje a projevuje, a to je to vydávání veřejných peněz ve všech podobách včetně dotací, stanovování programů těch dotací a dalších věcí. To nejsme schopni vypracovat. A dále pak to musí být na mnohem širší vrstvu státních úředníků a i některých představitelů samosprávy. Pak by se ten zákon projednat dal. Pokud nám tady zůstane jenom tato minimalistická, řekněme, legislativní verze, pak je jediná možnost ho výrazně omezit a nechat v něm tedy skutečně jenom registr lobbistů. Ale zase z něj vypadávají všichni ti, jejichž cílem není vůbec ovlivňovat právní předpisy přijímané Parlamentem, ale jejichž cílem je například ovlivňovat podzákonné předpisy, kde vás ujišťují, že mnohdy zájem na tom, jak dopadne podzákonný předpis jednotlivých skupin se tam pohybujících, je možná ještě mnohem vyšší než na tom, jak dopadne zákon jako takový. Asi si všichni vzpomene na advokátní, případně exekutorské odměny z poloviny předminulého desetiletí.

Děkuji za pozornost. Navrhují, abychom návrh zákona vrátili vládě k přepracování. Pokud ne, abychom prodloužili lhůtu o dvacet dnů.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Marku Bendovi. Pan poslanec František Navrkal se hlásí s faktickou poznámkou a připravena je Kateřina Valachová. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec František Navrkal: Tak, děkuji za slovo. Já bych tedy jenom krátce zareagoval vašim prostřednictvím na pana kolegu Bendu. Mě tedy zaujalo tam víc věcí, ale za ty dvě minuty to nestihnu všechno říct.

Co se týká té definice lobbování, tak tam má jít o soustavnou činnost. Takže když se s někým potkáte v tramvaji, tak na to se to nevztahuje. Také se to vztahuje už tedy v té dnešní podobě na ty podzákonné normy. A co se týká toho vydávání veřejných peněz, tak to s vámi naprosto, naprosto souhlasím.

Co se týče tedy toho, že o těch přestupcích rozhoduje ten Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a hnutí, o tom jsme se už bavili. Stejně tak třeba v případě toho zákona o střetu zájmů, tak tam rozhodují zase místně příslušné úřady. Známe to třeba v případě pana trestně stíhaného předsedy vlády Babiše, kde rozhodoval Městský úřad v Černošicích a Krajský úřad Středočeského kraje. Nefikám tedy, že to je jako takhle správné určení těch úřadů, ale rozhodně to není nějaká novinka.

A co se týká toho, že by to nějak jako nás blokovalo nebo tak, tak tomu já tedy jako pirát opravdu nemůžu rozumět, protože, jak jsem říkal, my už to takhle děláme dlouhodobě a rozhodně nám to nijak nebrání v tom se s lidmi setkávat, setkávat se s různými těmi spolky, dalšími organizacemi, které mají třeba nějakou odbornost, mají co říct k tomu výkonu našich veřejných funkcí, a nečiní nám to nějaké zásadní problémy.

No, měl bych toho dost, ale dochází mi čas a nechci tady dál zdržovat. Tak děkuji.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji panu poslanci Navrkalovi za dodržení času k faktické poznámce. Nyní faktická poznámka Marka Bendy. A já jsem se přihlásil s přednostním právem také do rozpravy. Předám řízení schůze. Prosím, pane poslanče, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážená paní ministryně, dámy a pánové, já jenom krátce zareaguji na pana kolegu Františka Navrkala, vašim prostřednictvím. Já jsem právě upozorňoval na to, že jak já poznám v té tramvaji nebo na té schůzi, jestli ta osoba je lobbista, nebo není lobbista? Jsem schopen ho v tu chvíli lustrovat? Jsem schopen jít do seznamu a zjistit, kdo to byl? To je věc, kterou já nepoznám. To, že pro něj je to soustavná činnost, že on se někde registruje, no to je na té druhé straně. Ale jak já poznám, kdo je ta druhá strana? To opravdu poznat schopen nejsem.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. S přednostním právem místopředseda Poslanecké sněmovny Vojtěch Filip. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji. Vážený pane předsedající, paní ministryně vlády, paní a pánové, víte, já si myslím, že to naše rozhodování o tomto zákoně, já nemám nic proti tomu, aby ČR měla zákon o lobbingu. Opravdu ne. Ale myslím si, že každé naše rozhodování musí vycházet z toho, že respektujeme tento dokument, Ústavu ČR.

Položme si otázku. Jsme parlamentní demokracií? Platí článek 2 Ústavy ČR? Platí článek 5, že tvorba ústavních orgánů je dána svobodnou soutěží politických stran? Nebo

jsme jakousi exekutivní republikou, kde byrokracie rozhoduje o tom, co smí a co nesmí lidem volené orgány? To je přece zásadní, absolutně zásadní. Už vznik Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran byla zásadní ústavní chyba. Protože jestliže máme tu kontrolu svěřenou úřadu, který ani není ústředním orgánem státní správy, jakýmsi kvaziúřadem, je ústavní nesmysl. My jsme přece tenkrát hlasovali o tom, že to svěříme alespoň Nejvyššímu kontrolnímu úřadu, který je zakotven v Ústavě ČR. Tak to přece mělo nějaký smysl. Ano, mohli jsme oddělit tu kontrolu hospodaření politických stran od Poslanecké sněmovny, mohli jsme ji svěřit jinému, v Ústavě přesně definovanému úřadu, který je nadán tou kontrolní pravomocí vedle tedy těch tří základních pilířů moci zákonodárné, výkonné a soudní. Ale my jsme si udělali jakýsi kvaziúřad, který rozhoduje o tom, jak má vypadat nebo nemá vypadat svobodná soutěž politických stran. A ze svobodné soutěže politických stran vzniká politický režim. To platí a platilo od dob Montesquieua opravdu celá staletí. A dělba moci je přece základním principem demokratického právního státu.

Když se podívám do toho zákona, je mi opravdu smutno. To už je eintopf, protože ani guláš to není, ten má taky aspoň nějaká pravidla, že se nejdřív dává ta cibulka, a pak teprve to maso. Ale tohleto je úplný nesmysl. Jako já opravdu souhlasím s tím, že je potřeba lobbing nějakým způsobem legislativně řešit. Ale jestli ho budeme řešit v rozporu s Ústavou ČR, v rozporu dělby moci, tak nemůžeme dosáhnout toho, aby to byl zákon dobrý a funkční.

Málokdy souhlasím s Markem Bendou v politické rovině, ale tady přesně mluvil o tom, jaká je ta rovina toho ústavního rozhodování. A to je pravda. To přece není o přetahování se politických stran. To je o tom, jestli pořád držíme, že tento stát je demokratickým právním státem a parlamentní demokracií.

Už jednou jsme udělali fatální chybu a já jsem šťastný, že jsem se na tom nepodílel, když jsme řekli, a bylo to přání většiny, že prezident republiky bude volen přímo. Ano, bylo to rozhodnutí, já jsem ho respektoval. Ale upozorňoval jsem v té době velmi nepopulárně, protože média tlačila úplně něco jiného, že je potřeba zavést přímou volbu. Ale my jsme zavedli přímou volbu a neudělali jsme nic ve vztahu mezi prezidentem republiky, Poslaneckou sněmovnou, Senátem a vládou. Nic. A teď se dohadujeme o tom, jestli přímo volený prezident smí mít takové pravomoci, nebo nesmí. Nesmysl. Přece to jsme si měli vyjasnit předtím, než jsme ten zásah do Ústavy udělali. Já to respektuji, jsem rád, že máme přímou volbu prezidenta republiky, chodím k těm volbám, hlasuji v těch volbách, ale nemohu přijmout to, že jsme dodnes – kolik je to, sedm let poté – nebyli schopni dát ten přímý vztah mezi přímo voleným prezidentem, Poslaneckou sněmovnou a vládou, případně soudy, protože jsme nedotáhli ten krok do konce, abychom udrželi parlamentní charakter naší republiky. Ten tlak na poloprezidentský systém tady přece je, všichni ho vnímáme. A jestli zleva, nebo zprava, to přece není podstatné. Podstatné je, že se nedržíme těch nejzákladnějších ústavních článků.

A já vnímám velmi nebezpečné trendy v té korupci, a proto znovu opakuji, ano, jsem pro to, aby byl zákon o lobbingu, ale aby opravdu odpovídal Ústavě ČR. A nemůžeme to udělat tak, že ti, kteří budou tím zákonem nějakým způsobem přinuceni k dalším povinnostem anebo nadání právy, aby svým způsobem byli postaveni níže, než je právě ono postavení v dělbě moci. To není možné. My přece musíme dobře vidět, a projednávali jsme to tady jako první bod dnešní schůze, o tom, že pokud soudní moc se vymkne tomu rozdělení v dělbě moci, tak že ten, promiňte mi, justiční stát může být nebezpečnější než stát policejní. Protože při spojení policie a státního zástupce a obvinění

nebo obžalobě jednoho tady pořád mám soudy, které to mohou napravit. Ale pokud soudy řeknou, vy nemáte pravdu, ten zákon je špatně a ten zákon udělejte podle toho, jak my ho chceme jako soudci, tak se dopustíme té největší chyby. Protože oddělení těch moci je to nejpodstatnější v tom, aby ta vyváženost tady zůstala, aby charakter, parlamentní charakter republiky byl zachován. Nezlobte se na mě, ale tento návrh tomu neodpovídá.

A ona registrace u úřadu. Vám to fakt nevadí? Vám to nevadí, že ponížíte ty, kteří přijdou po nás a budou se odpovídat úřadu, který bude rozhodovat o tom, jestli se mu líbíte, nebo nelíbíte?

V minulosti jsem to už jednou použil a vrátím se k tomu. Jeden významný funkcionář systému státního zastupitelství mi řekl, že byl obviněn konkrétní člověk a policie dokázala dvakrát za sebou ho při cestě k soudu zadržet, on se tam nedostavil k tomu soudu, přijel pozdě a měl rozsudek pro zmeškání. Proto u některých lidí, ať jsou to poslanci, soudci, ať jsou to státní zástupci, musí existovat imunita proti zásahu cizí moci do té moci druhé, respektive třetí. To je princip té imunity, aby jedna moc nemohla zneužít svého postavení vůči moci druhé.

A my si tady připravujeme zákon, který řekne: úředník bude vládnout nad tím, kdo každé čtyři roky předstupuje před občany a skládá svůj účet. Ale ten úředník nepředkládá žádný účet, ten je chráněn zákonem o státní službě. A promiňte mi, ten zákon se v roce 2014 opravdu nepovedl. Jeho předchůdce, který byl platný, ale nikoliv účinný, od roku 2002 byl stokrát lepší.

A já bych se nerad dopustil toho, abych musel vysvětlovat občanům: promiňte mi, já jsem se tenkrát rozhodl, že pro něj nebudu hlasovat, měl jsem pro to své dobré důvody. A oni se mě budou ptát: a co jste řekl, jak jste vystoupil? Nestačí to hlasování. Protože uvědomění si těch základních principů je u každého hlasování o každém zákoně to nejpodstatnější.

Souhlasím s tím, že tento návrh zákona nemůže být v současné podobě podán. A pokud pan předseda Poslanecké sněmovny řekl, že je tady komplexní pozměňovací návrh, tak je to důvod jak pro zamítnutí, tak pro vrácení k přepracování. Protože to je už Poslanecká sněmovna, která v podstatě říká vládě: v tomto návrhu vlády je zásadní chyba, je v ní založeno nerespektování dělby moci v tomto státě. A v tom případě bez rozdílu politických stran se musíme moci zákonodárné, tedy Senátu a Poslanecké sněmovny, jako poslanci zastat. Děkuji vám.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Paní poslankyně Kateřina Valachová je přihlášena jak s faktickou poznámkou, tak do rozpravy. Ale máte slovo v rozpravě, nikdo jiný se nehlásí s faktickou poznámkou. Prosím, paní poslankyně.

Poslankyně Kateřina Valachová: Já chci ještě učinit faktickou poznámku, pane předsedající, v té probíhající rozpravě.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Můžete učinit faktickou poznámku.

Poslankyně Kateřina Valachová: Musím říct, že asi nejzásadnější informace, která tady v té rozpravě zazněla, je, prostřednictvím pana předsedajícího kolegyně a kolegové,

vážená paní ministryně spravedlnosti, vážená vládo, že poslanec Marek Benda po třiceti letech poslanecké práce ve Sněmovně má strach, že nepozná lobbistu a splete si ho v tramvaji s voličem. Myslím si, že to je absolutně zásadní, a to je potřeba si zapamatovat. A paní ministryně spravedlnosti, to je opravdu hrozba. Takže tolik poznámka.

Vrátím se ke svému původně připravenému příspěvku. Zákon o lobbování, vážené kolegyně a kolegové, tak jak byl předložen, ostatně jako většina zákonů, které se předkládají Poslanecké sněmovně, není dokonalý. Musím říct, že otázka toho, jak přistoupit k lobbování v České republice, v Parlamentu, k tomu, jak jsou nebo nejsou ovlivňovány zákony, se vede dlouhou dobu. Jenom já za svou profesní dráhu se účastním této debaty na různých fórech, v různých pozicích profesních a odborných, dvacet let, ať je to otázka mého působení za doktora Motejla v kanceláři ombudsmana, nebo v legislativě kanceláře Senátu, ve vedení náměstkyně pro legislativu a lidská práva, místopředsedkyně Legislativní rady vlády nebo dlouholeté odborné činnosti v odborných komisích Legislativní rady vlády.

Z tohoto pohledu, z toho odborného, profesionálního hlediska právníka musím říct, že to není jednoduchá věc najít rozumná pravidla lobbování, která z nás neudělají otroky papírů a hlášení, ale skutečně budou vést k tomu, že veřejná debata o zákonech, o tom, jak mají být věci v naší zemi uspořádány, se vede veřejně, transparentně. Každý, kdo přichází s nějakým svým odborným názorem, má pro to své argumenty, ať se jedná například o zájmové skupiny všeho druhu, co si dokážete představit, ale že tyto zájmové skupiny mají odvahu se k této své činnosti a lobbování zcela veřejně přihlásit, mají silné argumenty, které nemusí skrývat před veřejností, naopak mají zájem je zveřejnit.

A potom tady v Poslanecké sněmovně může na plénu, ve výborech, veřejně, probíhat rozprava poslanců, která je střetem zásadních argumentů, různých pohledů na danou věc, kterou máme my, poslanci a poslankyně. A tuto odpovědnost z nás nikdo nesejme, žádný zákon o lobbování, je to jenom naše odpovědnost, ústavní odpovědnost uvážit, zvážit všechny argumenty a samozřejmě rozhodnout o nových zákonech, změnách zákonů, v hlasování. To je pro mě lobbování. A to, že žádná pravidla v tuto chvíli nemáme, je určitě špatně a měli bychom se shodnout na tom, jak taková rozumná a poctivá pravidla pro otevřenou a transparentní veřejnou debatu o zákonech a o tom, jaké zájmové skupiny uplatňují své argumenty a názory pro ovlivnění zákonů, jak je upravit. Jak už jsem zmínila, ta odpovědnost je skutečně naše, poslanců a poslankyň, potud souhlasím s předřečníky, a je to vlastně ústavní záležitost. Protože schvalování zákonů je věcí Parlamentu a zákon o lobbování na tom tady opravdu nic nezmění. Co je ale podstatné, je, a je to také klíčové, je to věcí Parlamentu a nás jako zástupců lidu, kteří jsme vzešli z voleb.

Lobbování je tedy jakýmsi ovlivňováním výsledku, jak vypadají zákony této země. Tady to bylo, je a bude tak, jak je to v jiných zemích. Lobbování určitě nezmizí ani se neomezí tímto zákonem. Z mého pohledu bychom měli usilovat o to, abychom našli shodu napříč politickým spektrem, aby došlo k určitému zkvalitnění, řekněme, té "války argumentů" s cílem dosáhnout co nejzásadnějšího, správného a věcného výsledku.

Je také důležité podle mého názoru, aby bylo jasné, kdo a jak zákon ovlivnil, a je tak jasné a transparentní, jaký účel, cíl, výsledek tím sledoval, a tedy z této legislativní stopy, chcete-li, jde také čist důsledky tohoto lobbování. A to nejen na zákon, protože upřímně, zákon je nějaká souhra v lepším případě paragrafů, ale i výsledek v praxi, protože o to upřímně řečeno běží.

A proč je důležité znát tu legislativní stoupu a výsledek v praxi? No z jednoduchého důvodu. Protože je potřeba také samozřejmě mít možnost v demokratické společnosti z toho vyvodit odpovědnost. To je pro demokracii důležité. Tou odpovědností vůbec nemyslím nějaké hony na lobbyisty, to není podstata věci. Odpovědnost, a na to je dobré upozornit, vždy leží na těch, co zastupují lidi. To znamená, to jsme my, poslanci a poslankyně na základě voleb, a zákony hlasujeme, měníme, schvalujeme je. A ta transparentní kontrola veřejnosti, to znamená našich voličů – a asi kolegové a kolegyně potvrdíte, že těžko byste někdo řekl, že se svých voličů bojíte nebo bojíme – tak ta je v demokracii a demokratické společnosti podle mého soudu absolutně nezastupitelná. Je to naše odpovědnost. A ta se zase, jak je to běžné – nikdo nic lepšího nevymyslel za tisíce let – ta se odrazí ve výsledcích voleb, v hodnocení našimi voliči v následujících volbách.

Myslím si, že zákon o lobbování určitě, dovoluji mi tu nadsázku, kolegové, bude velmi lobbován, takže si to můžeme vyzkoušet v té veřejné transparentní debatě už ve výborech, ale i na plénu Sněmovny. Určitě dozná změn. A já věřím, že nám půjde o to, aby tím výsledkem bylo zkrátka jenom to, že veřejná aréna o schvalování zákonů má být veřejná, že má být jasné, kdo co ovlivňuje, s jakým cílem a výsledkem. A že to naopak žádným způsobem neoslabuje naši ústavní roli, ale pokud to uděláme správně, pravidla o lobbování, tak by to naši ústavní roli zástupců lidu, poslanců a poslankyň, mělo posílit.

Dopředu avizuji, že s ohledem na rozpravu, která doposud probíhá, původně jsem to neměla v úmyslu, ale s ohledem na předcházející rozpravu avizuji, že jako předsedkyně stále komise pro Ústavu budu chtít přikázat tento zákon o lobbování k našemu projednání.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Nyní vystoupí s faktickou poznámkou pan poslanec Ivan Adamec. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ivan Adamec: Děkuji, vážený pane předsedající. Paní ministryně, kolegyně, kolegové, tak já tady poslouchám tu debatu. No, říkat, že člověk, který mě osloví v tramvaji, je volič, je odvážné tvrzení. Já si vůbec nemyslím, že to musí být pravda, ale samozřejmě je to věc názoru, možná jsem špatně paní poslankyni pochopil.

Ale dovoluji mi tady říct jednu věc, a začíná to být takový nešvar, když sem přinese nějaký návrh zákona do prvního čtení a už víme, že to je špatně a že ho budeme opravovat. Já myslím, že to je špatný začátek legislativního procesu a rozhodně takto bychom postupovat neměli. Bude to zase jenom nějaký paskvil, známe to. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Paní poslankyně Kateřina Valachová bude reagovat faktickou poznámkou. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Kateřina Valachová: Pane předsedající, děkuji předřečníkovi, nebudu jeho teze nijak zpochybňovat. Jenom vysvětlení k tomu prvnímu bodu. Nemyslela jsem samozřejmě, že v tramvaji se rozhodně musí nacházet volič Marka Bendy, ale všichni občané máme volební právo, takže potud jsem to myslela.

A co se týká té druhé záležitosti, já jsem to zmínila, možná proto, že jsem koaliční poslankyně, jsem to zmínila mírněji než můj předřečník. Ano, zákon není dokonalý. Také jsem zmínila, že to není poprvé a ani bohužel naposled. Jenom musím zlomyslně dodat,

že doufám, že prvním zákonem nebude vrácení k přepracování zákona o lobbingu, protože se to nabízelo například mnohem lépe u zákona stavebního.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Nyní vystoupí v obecné rozpravě pan poslanec Marek Výborný. Připraví se paní poslankyně Tereza Hytřová. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Vážený pane místopředsedo, děkuji za slovo. Pane ministře, paní ministryně, dámy a pánové, já bych rád velmi stručně informoval o stanovisku poslaneckého klubu KDU-ČSL k tomuto vládnímu návrhu zákona o lobbování. My jsme jako KDU-ČSL otázku lobbingu měli popsanou ve volebním programu v roce 2017. K potřebě nějakým způsobem regulovat tuto záležitost, a to nejenom prosím pěkně na půdě Poslanecké sněmovny, ale i dalších institucí, se hlásíme a považujeme to za důležité. To na úvod. Čili není to tak, že bychom odmítali jakoukoli regulaci lobbingu. Nakonec když se podíváme i do dalších států Evropské unie na západ od nás, tak tyto systémy tam samozřejmě fungují a jsou funkční.

Co ale považujeme za velmi problematické a velmi sporné, je ten vládní tisk, který sem doputoval a který dnes projednáváme, protože ten podle našeho přesvědčení, podle našeho názoru, a nakonec jsme to prezentovali i na té pracovní skupině, která k tomuto zákonu byla, je do značné míry velmi problematický, sporný. Já se tady musím připojit, a tady je vidět, že je to skutečně otázka napříč k tomu, co říkal pan místopředseda Filip i předseda ústavně-právního výboru Marek Benda, je potřeba velmi pečlivě vážit to, abychom se tímto způsobem nedostali i do rozporu s Ústavou. A proto nejsme připraveni to znění, které tady je v podobě toho vládního tisku, podpořit.

Je vůbec otázkou, zda v situaci, v jaké se nacházíme, v době, kdy řešíme covid, kdy je potřeba pomoci malým obchodníkům, poskytovatelům služeb, kdy je potřeba řešit další důležité věci, které vyplývají z aktuální situace, jestli jsme v době, kdy se tady máme zabývat zákonem o lobbování a souvisejícími předpisy. Jestli toto je ta priorita, která nás teď tady nejvíce tlačí.

Dámy a pánové, sami si tu otázku položte a odpovězte si na ni. Je to skutečně to klíčové, co teď je potřeba řešit, v okamžiku, kdy nám zbývá devět měsíců do konce volebního období? A nebyla to opozice, nebyla to opozice, která by brzdila projednávání zákona o lobbingu. To skutečně byla otázka priorit vládní koalice, priorit této vlády. Je to vládní návrh zákona o lobbování. Já myslím, že to dávno mohlo být za námi v nějaké variantě, která bude přiměřená, která bude ústavně komfortní a která bude řešit tu věc skutečně tak, aby tady nedocházelo k naprostému znehybnění legislativního procesu.

Představa, že se tady povedou registry, že budeme zapisovat kdo kde s kým a jak apod., administrativně to totálně znehybní práci poslanců, senátorů a dalších. To je podle mě skutečně zoufalý postup, takto nelze pracovat. Ale skutečně v tomto okamžiku se tady máme detailně věnovat zákonu o lobbování? Já bych, dámy a pánové velmi uvítal, kdyby se stejnou pozorností tato Sněmovna přistupovala k zákonům, které se týkají třeba exekucí, insolvenčí, dětských dluhů apod. Kdybychom se tímto způsobem takto měli zájem věnovat těmto klíčovým legislativním změnám, kdybychom se takto věnovali podpoře maloobchodníků, poskytovatelů služeb v době covidu atd. Tak to by přece skutečně dávalo nějaký smysl.

V tomto smyslu my nebudeme bránit nějaké další legislativní úpravě, tak jak tady zmiňoval předseda Vondráček, nicméně to je přece úplně špatný postup. Vláda tady přichází se zásadním návrhem vládní novely zákona, nebo s úplně novým vládním návrhem, a zároveň říká, musíme ho komplexně předělat, protože vykazuje zásadní problematické nedostatky. Takto se podle mého názoru legislativní proces nedá dělat. Už to samo o sobě je velmi problematické. A když tady kolegyně Kateřina Valachová zmiňovala stavební zákona, tak to je v bleděmodrém to samé. V bleděmodrém to samé. Pokud ministryně, která předloží takto zásadní normu v prvním čtení, řekne A, a okamžitě říká B, je to úplně špatně a musíme to souhrnným nebo komplexním, to je úplně jedno, pozměňovacím návrhem změnit, opravit, tak prosím pěkně, takto postupovat nejde.

Čili to jsou i výhrady, které máme k tomuto vládnímu návrhu zákona, hlavně spíš k tomu procesu. Protože všechny ty další námitky tady nechci opakovat, už tady zazněly z úst ať už opozičních, nebo pseudokoaličních zástupců politických stran v této Poslanecké sněmovně. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Faktickou poznámkou bude reagovat paní poslankyně Valachová. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Kateřina Valachová: Musím se zastat ministryně spravedlnosti, protože si troufám říct, že myslet si, že zákon o lobbování nebude ve Sněmovně předmětem zásadních úprav a rozpravy, je poněkud naivní. Naopak, zákon o lobbování, ono to vyplývá už z té obecné rozpravy, se dotýká našich základních ústavních práv a v podstatě principů toho, jak funguje zákonodárná činnost a jak svou roli mají z Ústavy plnit poslanci a poslankyně. Takže tady bych se paní ministryně spravedlnosti zastala. A myslím si, že bezpochyby debata ve Sněmovně bude věčná. A co se týká těch dalších věcí, tak rozhodně Marka Výborného vaším prostřednictvím, pane předsedající, беру za slovo. Ano, pojďme dodělat exekuce a zákaz dětských dluhů!

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Pan poslanec Marek Výborný bude reagovat faktickou poznámkou. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Výborný: Jenom velmi stručně vaším prostřednictvím, pane místopředsedo. Já jsem to vůbec nevnímal jako nějaký útok na paní ministryni, to v žádném případě ne. Protože všichni, jak tady sedíme, víme, že toto bylo politické zadání, které v zásadě Ministerstvo spravedlnosti řešilo ještě před dobou, než tam paní ministryně Benešová dorazila, a tu historii všichni dobře vědí. Takže takto to bylo a jsem rád, že budeme řešit zásadní věci, jako jsou exekuce, insolvence a další. Díky.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Paní poslankyně Tereza Hyťhová, poslední přihlášená do obecné rozpravy. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Tereza Hyťhová: Vážený pane předsedající, děkuji za slovo. Já bych se k tomuto zákonu ráda vyjádřila za hnutí Trikolóra a řekla bych naše stanovisko.

Zákony typu "obhajoba je součástí obžaloby" my naprosto odmítáme. Proto tento návrh nepodpoříme. Podpoříme jak návrh na navrácení k přepracování, tak, pokud bude,

návrh na zamítnutí. My nechceme, aby zde vznikl prokurátorský stát. Jsme pro vládu práva a také demokracii. Pilíře skutečné demokracie jsou moc zákonodárná a moc soudní. Prokuratura musí být součástí moci výkonné.

Takže jak jsem řekla, podpoříme návrhy k přepracování i k zamítnutí. Považuji za naprosto absurdní, že tady máme dneska svolanou mimořádnou schůzi a vlastně se tady dozvíme, že tento návrh je zcela špatný a už je na stole také komplexní pozměňující návrh. To považují za naprosto absurdní, protože tady trávíme spoustu času a v podstatě se dozvíme, že to není ani dobře připraveno. Takže jak říkám, my tento návrh nepodpoříme. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Hlásí se ještě někdo do obecné rozpravy? Do rozpravy se nikdo nehlásí, rozpravu končím. Zájem o závěrečná slova? Paní ministryně má zájem o závěrečné slovo. Prosím, máte slovo.

Ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešová: Vážení poslanci, poslankyně, já jsem čekala, že to nebude jednoduché přijít s tímto zákonem a že bude chybět hlavně politická vůle. A o té tady mluvm. Nemluvm o tom, že zákon je neústavní, nemluvm o tom, že zákon je špatně zpracovaný. Mají ho jiné státy a jsme jedni z posledních, kdo ho tady nemá. Takže očekávala jsem, že tady budou potíže, ale že nastane taková panika, to jsem vskutku neočekávala.

Těžko se asi argumentuje, když se tady používají výraziva jako transparentní teroristé a takovéto přirovnávky. Já si myslím, že ten pozměňovací návrh komplexní, který tady představil pan předseda Poslanecké sněmovny, není proto, že ten zákon je špatně legislativně napsán a že je v rozporu s Ústavu, ale jedná se v podstatě o docílení politického kompromisu, o to tady šlo. A ten pozměňovací návrh většinu těch problémů, co tu označil pan poslanec Benda, v podstatě řeší. Jde o to tady dát pravidla té šedé zóně, která existuje, a těm jednáním, která jsou podivná a která jsme tady odsuzovali, a umožnit kontrolu veřejnosti. To je celé. Neklademe si ambice to dát úplně na všechno, to by se asi těžko zvládlo. Nelze třeba ten zákon rozšířit na veřejné zakázky, tam je to trestné, tady je to netrestné.

Takže logicky uvažujte a prosím vás znovu, zamyslete se nad tím. Kritizují nás z Evropy, dávají nás do souvislosti s tzv. vládou práva. A vládu práva dávají do souvislosti s tím, že Česká republika nebude dostávat dotace. Takže promyslete si to znovu, než zvednete tu ruku.

A jinak Sněmovna je samozřejmě suverén, Sněmovna rozhodne. A já se nezastřelím, když se rozhodne negativně.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji paní ministryni. To bylo závěrečné slovo. A máme tady některé návrhy, se kterými se v této chvíli máme vyrovnat hlasováním. Konkrétně tedy jeden. Zazněl návrh na vrácení předloženého návrhu navrhovateli k dopracování, ten předložil pan poslanec Marek Benda. Návrh na zamítnutí v rozpravě nezazněl. A pak se ještě vyrovnáme popř. s návrhem na prodloužení lhůty ve výběrech na dvacet dnů. (Šum z pléna.) Ano, pan poslanec Grospič... Já v záznamech návrh na zamítnutí nemám. Pokud ho pan poslanec řekl, prosím, aby nás ještě o tom informoval, ať je to v pořádku i pro stenozáznam, kdyby byly nejasnosti.

Poslanec Stanislav Grospič: Dobře, pane místopředsedo. Nemám vůbec žádný problém, jsem trošku možná s tou rouškou huhlal. Navrhoval jsem nejprve zamítnutí předloženého návrhu zákona, a pokud neprojde, tak vrácení k přepracování.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Dobře, takže upravíme záznamy, které tady jsou. Pan poslanec Grospič navrhl v rozpravě zamítnutí. V souladu s jednacím řádem a běžným postupem budeme nejprve hlasovat ale o vrácení předloženého návrhu navrhovateli k dopracování. Všechny jsem vás odhlásil, přihlaste se prosím znovu svými kartami.

A hlasujeme o vrácení návrhu k dopracování.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 4, přihlášeno 79 poslanců, pro 24, proti 20. Návrh nebyl přijat.

Nyní budeme hlasovat o návrhu na zamítnutí předloženého návrhu.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 5, přihlášeno 82 poslanců, pro 21, proti 22. Návrh nebyl přijat.

Nyní se budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání ústavně-právnímu výboru jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo jiný výbor jako garanční? Ne. Budeme tedy hlasovat o ústavně-právním výboru.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 6, přihlášeno 83 poslanců, pro 81, proti nikdo. Konstatuji, že návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako výboru garančnímu.

Organizační výbor nenavrhl žádný další výbor, aby se zabýval tímto návrhem. Pan poslanec Navrkal vystoupí s návrhem.

Poslanec František Navrkal: Děkuji za slovo. Já bych navrhl přikázat tento tisk ještě výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano. Hlásí se ještě někdo s nějakým návrhem? Ano, pan poslanec Benda. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, dámy a pánové, já vím, že všichni věříte tomu, že se s tím ústavně-právní výbor nějak vypořádá. Ale mám pocit, že by aspoň ty klíčové výbory ve Sněmovně, za kterými těch lobbistů chodí nejvíc, by si to měly vzít laskavě taky. Takže navrhuji, jestli by si to nevzal zemědělský výbor a hospodářský výbor. (Ozývá se smích.)

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano, zazněl návrh na zemědělský a hospodářský výbor. Paní poslankyně Valachová s dalším návrhem. Prosím.

Poslankyně Kateřina Valachová: V návaznosti na obecnou rozpravu, jak jsem avizovala, prosím, kolegové, o podporu přikázání stálé komisi pro Ústavu.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Stálá komise pro Ústavu. Ještě někdo se hlásí s návrhem na přikázání výborům nebo komisím? Ne. Tak budeme hlasovat postupně o návrzích tak, jak zazněly.

Nejprve zazněl návrh na přikázání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 7, přihlášeno 85 poslanců, pro 39, proti 1. Návrh nebyl přijat.

Dále budeme hlasovat o přikázání zemědělskému výboru.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování pořadové číslo 8 přihlášeno 86 poslanců, pro 28, proti 15. Návrh nebyl přijat.

Další hlasování bude o přikázání hospodářskému výboru.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování pořadové číslo 9 přihlášeno 86 poslanců, pro 31, proti 3. Ani tento návrh nebyl přijat.

Stálá komise pro Ústavu byla navržena.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování pořadové číslo 10 přihlášeno 86 poslanců, pro 70, proti 4. Návrh byl přijat a stálá komise pro Ústavu se bude tímto návrhem zabývat.

V obecné rozpravě zazněl návrh na prodloužení lhůty na projednávání ve výborech o 20 dnů.

Také s tímto návrhem se vyrovnáme hlasováním. Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování pořadové číslo 11 přihlášeno 86 poslanců, pro 73, proti 3. Návrh na prodloužení lhůty jsme schválili.

Děkuji paní ministryni, děkuji panu zpravodaji. Končím projednávání tohoto bodu.

Nyní se budeme zabývat bodem

4.

Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o lobbování /sněmovní tisk 566/ - první čtení

Z pověření vlády předložený návrh uvede ministryně spravedlnosti Marie Benešová. Paní ministryně, prosím, ujměte se slova.

Ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešová: Děkuji za slovo. Ale věc je jednoduchá. Jedná se o doprovodný zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o lobbování. Jedná se o technická a v podstatě lze pouze odkázat na to, co tady už bylo řečeno. Tento zákon už je jenom doprovodným, takže pokud bude přijat ten první, musíme se vypořádat i s tím druhým. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Zpravodajem pro prvé čtení je pan poslanec Jan Chvojka. Prosim, máte slovo.

Poslanec Jan Chvojka: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Ještě jednou hezké teď už tedy skoro poledne, kolegyně a kolegové. Navážu na paní ministryni. Ano, jde o změnový zákon. To, že bychom přijali zákon o lobbování, by znamenalo i to, že se některé věci musí promítnout do některých jiných zákonů. Já jenom zkonkretizuji do jakých, které zákony ten návrh mění. Tím prvním zákonem by byl zákon o zpravodajských službách, druhým zákonem logicky zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, třetím zákonem zákon o jednacím řádu Senátu, čtvrtým zákonem zákon o střetu zájmů a posledním zákonem, který by byl změněn tímto změnovým zákonem, je zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Otevírám obecnou rozpravu. Do obecné rozpravy žádnou přihlášku nemám. Pan poslanec Marek Benda se hlásí do rozpravy z místa. Prosim, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, dámy a pánové, já mám jenom jediný návrh, a to abychom také prodloužili v tomto případě lhůtu k projednání na 80 dnů, tedy o 20 dnů, aby nám to vazbilo s tím předchozím tiskem, a samozřejmě, abychom to také přikázali komisi pro Ústavu, protože pokud je přikázán lobbying, tak dává naprostý smysl, aby byl přikázán i ten doprovodný zákon. Jinak všechno, co jsem chtěl říct, jsem řekl v předchozím bodě.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Hlásí se ještě někdo do rozpravy? Do rozpravy se nikdo nehlásí, rozpravu končím. Zájem o závěrečná slova není. Budeme se zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání.

Jenprve opět rozhodneme o garančním výboru. Návrh organizačního výboru je, aby ústavně-právní výbor byl výbor garanční. Navrhuje někdo nějaký jiný výbor jako výbor garanční? Takový návrh nezazněl, budeme tedy hlasovat o přikázání ústavně-právnímu výboru jako výboru garančnímu.

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování pořadové číslo 12 přihlášeno 87 poslanců, pro 76, proti nikdo. Návrh byl přijat.

V rozpravě zazněl návrh na přikázání komisi pro Ústavu. Pokud nikdo nenamítá, tak myslím, že není potřeba, aby to pan poslanec Benda načítal znovu. Jenom se zeptám, jestli ještě někdo navrhuje nějaký jiný výbor, aby se zabýval tímto návrhem? Takový návrh není, takže budeme hlasovat o přikázání stálé komisi pro Ústavu.

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování pořadové číslo 13 přihlášeno 87 poslanců, pro 80, proti nikdo. Návrh jsme komisi pro Ústavu přikázali.

A poslední hlasování bude o návrhu na prodloužení lhůty k projednání ve výborech o 20 dní.

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování pořadové číslo 14 přihlášeno 87 poslanců, pro 74, proti nikdo. Lhůtu jsme prodloužili.

Děkuji paní ministryni, děkuji panu zpravodaji. Končím projednávání tohoto bodu. Před námi je bod

5.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 633/ - první čtení

Z pověření vlády namísto omluveného místopředsedy vlády a ministra vnitra Jana Hamáčka tento návrh uvede ministr kultury Lubomír Zaorálek. Prosím, pane ministře, máte slovo.

Ministr kultury ČR Lubomír Zaorálek: Děkuji. Dobré poledne, dámy a pánové. Já bych uvedl stručně návrh zákona, který by vám tady měl být předložen a kterým se mění zákon o svobodném přístupu k informacím a zákon o právu na informace o životním prostředí.

Důvod, proč se tedy předkládá tato novelizace, je ten, že vlastně ta praxe ukazuje některé problémy, které souvisí právě s tím poskytováním informací. A problémy jsou jakoby na obou stranách. Na straně těch, kteří poskytují informace, se bohužel taky setkáváme často s případy, snad mohu říct, zneužívání té povinnosti informovat, protože sám vím z vlastní zkušenosti, že dostáváme celou řadu žádostí od nejen takových notorických stěžovatelů, ale že to často je v podobě, která už moc nedává ani smysl, a nezdá se, že by to bylo vedeno jen upřímnou snahou získávat informace, a navíc to taky vede k tomu, že to neúměrně zatěžuje poskytování informací, protože často je to třeba i v obrovském rozsahu, informace, které jdou roky zpět a podobně. Takže vím a sám jsem se s tím setkal, že dochází k zneužívání práva na informace, takže vlastně jedním důvodem té novely je i to, snažit se čelit tomu, kdy to právo je prokazatelně zneužíváno, ať už z nějakých kverulantských důvodů, nebo že se prostě požadují mimořádně velká kvanta, která není lehké zpracovávat a dodávat.

Ta novela by ale neměla jenom omezovat právo žádat informace. Z druhé strany je ta novela také vedena tím, aby se posílilo postavení žadatelů o informace, protože je samozřejmě řada těch, kteří mají naprosté právo a oprávněné důvody, proč se snaží k informacím dostat, takže vlastně ta novela je vedena i tím posílit ochranu subjektů, to znamená posílit to právo. Takže není to tak, že by to bylo jenom na ochranu jedné či druhé strany, ale je to snaha vnést více rati a poučit se z toho, jak to v praxi probíhá a kde to vlastně příliš nefunguje, ať už selhává jedna, nebo druhá strana.

Takže ten návrh, který je vám předkládán, je jednak snahou, aby se v případě, že někdo žádá rozsáhlé balíky dat, tak aby se event. na tom podílel nějakou finanční sumou, pokud to znamená, že se tím bude neúměrně zatěžovat aparát třeba po určitou dobu. Maximálně jsou to 2 tisíce korun, takže finanční spolupodílení toho, který žádá o informace, je omezeno sumou 2 tisíce. To je jedna forma, která se navrhuje.

Důležité je, že se ten zákon snaží také zjednodušit ochranu osobních údajů nebo bankovního obchodního tajemství. Způsob anonymizace dat, tady se také navrhuje efektivnější a elegantnější způsob, jak provádět anonymizaci dat, pokud není možné uvádět jména a nezakládat na tom odmítnutí poskytnutí informací.

Je tam také ještě jedna oblast, která se upravuje, to je nový důvod pro neposkytnutí informací. Tím novým důvodem pro neposkytnutí je ochrana informací, které by mohly ohrozit rovnost účastníků soudního, rozhodčího nebo správního řízení. To je něco, co tam je zařazováno nově. Je to shledáváno jako důvod, který může nebo měl by být důvodem pro to třeba informaci neposkytnout.

Pak jsou tam lhůty, prodloužení některých lhůt, které v současné době, lhůty na vyřízení žádosti, je tam tendence pracovat s těmi lhůtami. Způsob, který nebudu rozebírat, to je pro vás, abyste to zvážili a posoudili. Vyřizování žádostí je v něčem relativně složitý proces a lhůty by se tady měly přizpůsobovat ostatním správním řízením. To je asi tendence, která je v tom zákonu navrhována.

Jinak si myslím, že tady jde o úpravy, které jsou spíše věci dohody, která by se měla učinit ve Sněmovně, a je na poslancích, aby zvážili, co je racionální způsob, ve kterém se zvažují možné problémy nebo i oprávněné žádosti nebo představy té či oné strany. Najít správnou rovnováhu je věcí Sněmovny, protože si myslím, že to není něco, co by mělo být a priori kontroverzní, spíše jde o to, aby ta norma nakonec po dohodě tady ve Sněmovně zvážila práva a povinnosti obou stran nějakým optimálním způsobem. To je tedy k této novele.

Tím, že už dokonce byly podány některé pozměňovací návrhy v této chvíli, mám je tady uvedené, k těm se nebudu prozatím vyjadřovat, protože to chápu tak, že jsme v prvním čtení. Seznamuji vás tedy s tou materií, která Sněmovnu čeká. Věřím, že stojí za to ji upravit, a také doufám, že tady bude dostatek vůle a ochoty se na rozumné úpravě dohodnout.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Zpravodajem pro prvé čtení je pan poslanec Ivan Bartoš. Prosím, pane zpravodaji, máte slovo.

Poslanec Ivan Bartoš: Děkuji vám za slovo, pane předsedající. Dámy a pánové, prostřednictvím tady pana ministra Zaorálka, tedy v zastoupení ministra vnitra pana Hamáčka, nám byla představena novela zákona o právu na informace. Vláda návrh předložila Sněmovně dne 29. 10. 2019. Návrh projednal organizační výbor dne 14. 11. 2019 a svým usnesením číslo 236 navrhl výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj jako garanční. Dále navrhl příkazat tisk k projednání ústavně-právnímu výboru.

Ty dva zákony, kterých se to týká, jsou jedním z nástrojů pro informování veřejnosti o veřejné správě. Ostatně stošestka byla jedním z prvních zákonů, který fakticky tenkrát dával občanům právo od státu požadovat nějaké informace takto explicitně.

Předkládaná novela reaguje na občasně případy šikanózních a kverulačních žádostí a zavádí možnost obrany povinných subjektů proti žádostem na informace. Návrh předjímá sám o sobě dvě řešení. Za prvé uvádí zneužití práva na informace jako výslovný důvod pro odmítnutí žádosti, přičemž se ve skutečnosti nejedná o změnu právního stavu, neboť již dnes správní soudy ve své judikatuře připouštějí možnost odmítnout žádost o informace právě z důvodu zneužití práva na informace. Vlastně tak tedy zapisujeme do zákona něco, co už fakticky v běžném procesu platí. Druhým opatřením je zavedení

zálohy na úhradu nákladů. To má dle autorů novely eliminovat případy žádostí, k jejichž vyřízení je nutno dohledat a zpracovat velké množství různorodých informací, a následně se žadatel brání úhradě nákladů vynaložených na tyto úkony.

Předkladatel novely je přesvědčen, že stávající právní stav vykazuje určité deficity ve vztahu k povinným subjektům. Domnívá se, že povinné subjekty je záhodno chránit před zneužitím práva na informace ze strany občanů či občanské společnosti. Odvolává se na článek 17 odst. 4 Listiny práv a svobod, podle kterého je nezbytné podmínky přístupu k informacím, a hlavně omezení přístupu k informacím, stanovit přímo zákonem. Důvody pro odmítnutí žádosti musejí být v zákoně výslovně a určitě vymezeny.

Návrh naopak výslovně nevymezuje subjekty, jež jsou povinny poskytovat informace dle zákonů 106 a 123. Jejich určení se odvíjí od judikatury a praxe, což z našeho pohledu, a my jsme se s tím setkali, není úplně šťastné, neboť vstupujete do často soudních pří s institucí, která už jednou povinnost poskytnout informace dostala, proto je asi i zajímavé zvažovat, že by tam byly taxativně vyjmenovány. O výslovném vymezení okruhu povinných subjektů usiloval výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj právě z těchto důvodů v rámci svého pozměňovacího návrhu k sněmovnímu tisku 50, Sněmovna však tento návrh odmítla.

Jako zpravodaje mě již kontaktovaly nevládní organizace, které se tímto tématem zabývají. Zvláště bych zmínil pana Oldřicha Kužílka, který je spoluautorem původního návrhu celého zákona o svobodném přístupu k informacím a dnes je jednou z největších autorit v této oblasti. Pan Kužílek také předložený návrh zákona v mnohých bodech kritizuje. Lze předpokládat, že tyto argumenty budou důkladně probrány v dalších fázích legislativního procesu v obou komorách Parlamentu.

Toliko moje zpravodajská zpráva k tisku 633. Já vám děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji. Otevírám obecnou rozpravu. Do rozpravy je přihlášen jako první pan poslanec Milan Pour, připraví se pan poslanec Marek Benda. Prosím, máte slovo.

Poslanec Milan Pour: Děkuji za slovo, pane předsedající. Vážený pane ministře, vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluji mi, abych se vyjádřil k předloženému návrhu zákona, resp. novele zákona o svobodném přístupu k informacím a zákona o právu na informace o životním prostředí.

Tento návrh zákona rozhodně vítám zejména z toho důvodu, že jeho cílem je zavést do právního řádu mechanismy k ochraně povinných subjektů, nejčastěji se tedy jedná o obce, před zneužíváním práva na informace. Z jednání se zástupci obcí vím, že problém zneužití práva na informace ze strany žadatelů řadu obcí trápí a některé může i paralyzovat v jejich ostatní činnosti. Při seznámení se s textem tohoto návrhu a následných diskusích se zástupci obcí jsem však našel některé pasáže, o kterých se domnívám, že by bylo vhodné je upravit odlišně.

Rád bych do novely zákona navrhl některá doplnění, například v otázce možnosti odmítnout žádost, pokud žadatel informací má k dispozici, i v případě zákona o svobodném přístupu k informacím. Doposud tuto možnost upravuje totiž pouze zákon o právu na informace o životním prostředí.

Také by bylo vhodné zamyslet se nad tím, zda je v pořádku, že zastupitelé žádající o informaci podle zákona o svobodném přístupu k informacím nemají podle výkladového stanoviska ministerstva povinnost platit náklady za poskytnutí informací. Tato forma poskytování informací totiž znamená nejen poloviční lhůtu na vyřízení oproti lhůtě, která je zastupiteli garantována v zákonu o obcích, ale pro obce znamená rovněž složitější administrativu včetně povinnosti informaci zveřejnit. Přestože Ministerstvo vnitra tuto moji myšlenku zatím nepodporuje, rád bych to projednal ve výboru, kde můžeme případně dospět i k jinému řešení s ohledem na avizované připravované novelizace zákona o obcích, o krajích a o hlavním městě Praze. Můj názor je, že zastupitelé žádající o informaci podle zákona o obcích, případně zákona o krajích nebo zákona o hlavním městě Praze, kterou mají obdržet ve lhůtě třicet dnů, by za takovou informaci platit neměli, pokud však žádají podle zákona o svobodném přístupu k informacím, tedy nikoli jako zastupitelé podle svého zvláštního zákona, potom by tato informace zpoplatněna být měla stejně jako v případě jakéhokoliv jiného žadatele.

Své pozměňovací návrhy jsem již načetl do systému a jsem připraven je následně diskutovat jak ve výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj, tak i s jednotlivými kolegy, kteří o tuto problematiku mají zájem.

V letošním roce jsem se rovněž zúčastnil jednání pracovní skupiny k tomuto návrhu zákona, kde se o tomto návrhu jednalo mezi některými poslanci a zástupci Rekonstrukce státu. Na základě tohoto jednání by měl být ještě předložen komplexní pozměňovací návrh, který sleduje následující principy: za prvé, zakotvení přesnější definice povinných subjektů; za druhé, vylepšení ustanovení o zneužití práva na informace tak, aby samo nebylo zneužitelné; a za třetí, odstranění nebo úprava ustanovení, která omezují právo na informace. Tento komplexní pozměňovací návrh je v současné době ještě před finalizací, takže se předpokládá, že ještě dojde k určitým dílčím úpravám.

A na závěr bych chtěl konstatovat, že jsem jednoznačně pro to, aby tento návrh zákona byl propuštěn do druhého čtení. Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Přeji pěkné poledne. Jako další vystoupí v obecné rozpravě pan poslanec Marek Benda, zatím poslední přihlášený. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážený pane ministře, vážené dámy, vážení pánové, mě tady tedy extrémně mrzí, že tento návrh zákona předkládá Poslanecké sněmovně pan ministr Zaorálek a nikoliv pan ministr Hamáček, který je jeho autorem. V čem je problém? Tento návrh zákona byl připraven po té, řekneme, úřední linii, podle mého názoru v podstatě správně a směrem, kterým by se mělo jít, to znamená k jistému omezení zneužívání – a teď nechci říct omezení práva na informace, já nezpochybňuji existenci informačního zákona, i když sám za sebe občas říkám, že to je jeden z nejproblematičtějších zákonů, které máme, ale vím, že jsou tady ve Sněmovně jiní poslanci, kteří ho naopak milují, já k nim nepatřím – ale k omezení zneužívání tohoto práva na informace. Bohužel těsně předtím, než to šlo do vlády, se pan ministr, a na to jsem se ho chtěl ptát, sešel, pokud vím, s představiteli právě Pirátské strany a dalších organizací na zprůhledňování státu a polovinu těch užitečných opatření, která byla původně vládou navrhována, stáhl nebo vypustil, a tím tu novelu učinil značně, řekneme, neúčinnou nebo nedostatečnou. Myslím, že bude naším úkolem to tam do budoucna ve výborech v Poslanecké sněmovně vrátit, a já pak navrhu, abychom zákon přikázali

kromě výboru pro regionální rozvoj ještě ústavně-právnímu výboru, a vysvětlím vzápětí proč, a abychom prodloužili lhůtu na projednání tak o dvacet dní na osmdesát dní, abychom měli dostatek času.

Myslím si, že vláda v tuto chvíli má v Legislativní radě vlády implementační novelu stošestky, pokud je mi známo, a ta už se tedy zcela nepochybně nestihne projednat do konce tohoto volebního období. Pak je s otázkou, jestli by minimálně některé části této implementační novely neměly být začleněny také do tohoto tisku 633, protože už nic dalšího se nestihne.

Teď k tomu, něco tady už řekl pan kolega Pour, pan předkladatel i pan zpravodaj, prostě dnes zcela zjevně dochází v řadě případů k naprosto šikanóznímu zneužívání práva na informaci, ať už k tomu, abych ty úřady jenom zbytečně týral, nebo abych si na tom psal diplomové a rigorózní práce a vyžadoval po nich, ať mi dávají informace, které jsem líný si sám shánět, anebo abych vedl v řadě případů konkurenční ekonomický boj a pokoušel se tímto způsobem prolomit k informacím o svých případných konkurentech na trhu. To jsou všechno věci, které si myslím, že správně nejsou. Já souhlasím s právem na informace a myslím si, že nemá být zneužíváno a že musíme nastavit parametry toho zákona tak, aby nedocházelo k jeho zneužití.

A pak jsou tam dva, řekněme, ústavní problémy, pro které navrhuji, aby byl přikázán ústavně-právnímu výboru. Dnes jsme v situaci, že každý velký soud – a už se to pomalu dostává na úroveň krajských a okresních soudů, přestože bylo jednoznačně řečeno, že soudních řízení se právo na informace týkat nemá – má dneska už jednoho až dva zaměstnance, kteří se nevěnují ničemu jinému než odpovídání podle stošestky, podle informačního zákona. Většinou jsou to takové dotazy, jako kdo kolik má to a jestli někdo, ale pokládám to za něco úplně zvráceného. Zaměstnáváme tisíce lidí v dobách schodku státních rozpočtů jenom na to, aby prostě někomu, kdo má pocit, že on ten stát vlastní, protože na něj možná občas platí nějaké daně, tak aby státní orgány donekonečna, donekonečna obtěžovali.

To samé je problém, na který jsme narazili a který jsem tady opakovaně říkal i na půdě Poslanecké sněmovny, zveřejňování některých dílčích soudních rozhodnutí, která vypadají jako konečná. Samozřejmě závěrečné rozhodnutí soudu je zveřejňováno, ale podle stošestky se naučili někteří koumáci dostávat usnesení o vazbě, které je konečným rozhodnutím ve věci, protože proti němu existuje sice opravný prostředek, ale pokud ten opravný prostředek není použit, tak je jakoby konečným rozhodnutím o věci, ale přitom není rozhodnutím meritorním, není rozhodnutím, které by určovalo, co se stalo nebo nestalo, ale v okamžiku, kdy ho podle stošestky novináři získávají, tak jdou a začnou přepisovat z usnesení o vazbě, jaká jsou podezření nebo nejsou podezření u dané osoby. Já to pokládám za velmi problematické a myslím si, že se s tím to musíme v novele zákona 106 také vypořádat.

A poslední problém, který se týká... pro který si myslím, že by mělo být přikázáno i ústavně-právnímu výboru, ten se týká zejména tedy kanceláří Poslanecké sněmovny, Senátu a prezidenta republiky, ale do jisté míry i soudů. Před rokem a půl tady prosadil pan kolega Michálek, že tam, kde není nadřízený orgán, je moderátorem sporu v případném sporu podle zákona o svobodném přístupu k informacím Úřad na ochranu osobních údajů. To je správně, pokud se týká výkonné moci. Není to správně, pokud se bavíme o jiných orgánech státní moci a moci zákonodárné, soudní, případně o Kanceláři prezidenta republiky. To si myslím, že v pořádku není a že s tím se budeme muset také vypořádat, že Úřad na ochranu osobních údajů může být nadřízen v této konkrétní dílčí

agendě orgánu výkonné moci, nemůže být nadřizen Kanceláři Poslanecké sněmovny a jejímu předsedovi.

Takže to jsou mé výhrady. Myslím si, že je tam co zlepšovat. Bohužel ten návrh to úplně nepřináší. Bohužel to ministr vnitra těsně předtím, než to prošlo vládou, do jisté míry vykostil. Budeme se k tomu muset vrátit a připravit to lépe, proto navrhuji prodloužení lhůty o dvacet dnů. A z důvodu zejména ochrany soudního řízení a jednání, ale i ochrany ostatních institucí navrhuji, abychom přikázali ještě ústavně-právnímu výboru. Přestože vím, že všichni si uvědomujete, že jsme hluboce přetíženi, tak tuhle jednu věc si na sebe ještě vezmeme.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak. Nyní v obecné rozpravě vystoupí pan poslanec Jakub Michálek, zatím poslední přihláška. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo. Vážené dámy, vážení pánové, v rámci té novely budeme určitě navrhopvat rozšíření okruhu povinných subjektů. Nemyslíme si, že by ta novela měla být koncipována pouze tak, aby v uvozovkách omezila kverulanty. Je potřeba si říct, že jsou skutečně lidé, kteří zneužívají právo na informace, a připouštějí to i ty neziskovky protikorupční. Já když jsem pracoval na pražském magistrátu, tak tam některé případy byly také na hraně. Jsou to ale opravdu jednotky případů na celou Českou republiku. Není to tak, že by každý, kdo si požádá o informace nebo kdo si podá víc žádostí, automaticky měl spadat do tohoto režimu.

Ten návrh zákona obsahuje některé problémy. Jak jsem říkal, budeme tam načítat rozšíření okruhu povinných subjektů.

A abych reagoval na to, co tady říkal můj předřečník pan kolega Benda, tak já hluboce nesouhlasím s tím, že na soudy se nemá vztahovat působnost stošestky. Protože řekněme si to otevřeně, kdo je nad soudy v libovolné zemi? Jaký orgán je nad soudy v libovolné zemi na celém světě? Nikdo. A neexistuje nikdo, kdo by přezkoumával rozhodnutí soudu. A tudíž jediný mechanismus, který může zabránit tomu, aby justice se dostala do korupce, tak jako se to stalo třeba u našich kolegů na Slovensku nebo v balkánských státech, je veřejná kontrola. Veřejná kontrola soudnictví je alfa omega, jak zajistit to, aby nedošlo ke zneužití této moci, kterou soudy disponují. Ony rozhodují o individuálních životech, rozhodují dokonce o právních předpisech, které tady schválí parlament, takže je potřeba, aby to právo na informace i vůči soudům platilo. A je naprosto logické, že tam jsou tedy lidé, kteří mají na starosti to, aby se zveřejňovala rozhodnutí, aby tam nedocházelo k tomu, že se tam vytvoří různé mafiánské struktury, tak jako jsme to tady historicky měli s justiční mafií, nebo teď zase vidíme v televizi a v novinách čteme případy o zkorumpovaných soudcích.

Takže je potřeba, aby nad soudní mocí byla i účinná občanská a veřejná kontrola. Pokud jde o... samozřejmě můžeme se bavit o tom, kdy a jak zveřejňovat jaké typy informací, tak aby ty informace byly výsledkem nějakého řádného procesu a nedošlo naopak ke zveřejňování zavádějících informací, to všechno jsou legitimní diskuze, ale ta základní premisa tam musí taková, že působnost práva na informace je obecná.

Pokud jde o tu specialitu, nebo způsob řešení odvolání ve vztahu k dělbě moci, tak samozřejmě ten základní princip je takový, že ty moci jsou oddělené. Ale z toho ještě nevyplývá, že by měla být vyloučena působnost Úřadu pro ochranu osobních údajů ve

věci práva na informace. Když se podíváme na jiné zákony, které upravují činnost nebo přezkum těchto orgánů, tak vidíme, že i o porušení zákonů, pokud k němu dochází hypoteticky v Kanceláři prezidenta republiky nebo v rámci Kanceláře Poslanecké sněmovny, bude stejně rozhodovat správní úřad. Zákon o archivnictví. Pokud dojde k porušení zákona o archivnictví, bude o tom rozhodovat místně příslušný oblastní archiv, který spadá do moci výkonné. Není to tak, že by si rozhodovaly samy o sobě. Pouze je tam jediná výjimka, tu má prezident republiky a poslanci v rámci imunity, ale to je jediná výjimka, kde je vlastně specifický proces, nebo v případě prezidenta je to vyloučeno úplně, aspoň po dobu trvání mandátu. Takže dostaneme se vždycky do té výkonné moci. Neplatí to, že by si to rozhodovaly samy o sobě a byly vyloučeny z obecních zákonů.

Zákony musí platit pro všechny, musí platit i pro prezidenta republiky. Měli jsme tady řadu případů, kdy prezident republiky, resp. jeho kancelář odmítla zveřejňovat informace a soudy daly za pravdu těm žadatelům. Čili je namístě, aby tady byla efektivní ochrana práva na informace i u prezidenta republiky, protože i pro Kancelář prezidenta republiky platí zákony, které tady schvalujeme.

Stejně tak se můžeme podívat na řešení správních deliktů nebo přestupků na úseku ochrany osobních údajů. Nemůžeme přece připustit, aby neexistoval žádný způsob kontroly dodržování ochrany osobních údajů, aby státní úřady, které mají informace o občanech, byly vyloučeny jenom na základě toho, že mají tento specifický status. Aby tam byla vyloučena jakákoliv kontrola. Takže i v tomto případě se dostaneme nakonec k tomu, že v Kanceláři prezidenta republiky nebo v Kanceláři Poslanecké sněmovny se v případě přezkumu ochrany osobních údajů dostaneme nakonec k Úřadu pro ochranu osobních údajů. To je nezávislý úřad, který je vyčleněn svým způsobem z moci výkonné. Je obsazován specifickým způsobem, tak aby tam nebyla závislost na orgánech moci výkonné, zákonodárné. Je tam nějaké funkční období atd. Takže je to svým způsobem nezávislý tribunál, byť ne na úrovni toho soudního typu, a je tam zaručena možnost bránit se proti jeho rozhodnutím ve správním soudnictví. Ale pokud jsme se tady rozhodli, že chceme zajistit efektivní ochranu práva na informace, rozšířili jsme tady působnost Úřadu pro ochranu osobních údajů, tak si myslím, že by teď bylo nežádoucí, abychom to v situaci, kdy se konečně začíná ukazovat, že to funguje, že skutečně Kancelář prezidenta republiky poskytuje ty informace, že ten mechanismus se osvědčil, abychom to teď nějakým způsobem vydělovali a zpomalovali prosazování toho práva. Protože vymahatelnost práva si myslím, že je jedna z důležitých hodnot, kterou tady máme chránit.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní na faktickou poznámku je přihlášen pan poslanec Marek Benda a dále v obecné rozpravě se připraví pan poslanec Stanislav Grospič. Tak prosím, vaše dvě minuty.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážené dámy, vážení pánové, jenom krátká reakce na pana kolegu Michálka. Při vši úctě k jeho erudici, veřejná občanská kontrola soudnictví je věc, která mě opravdu, ale opravdu děsí. To jsou padesátá léta minulého století. Tam jsme měli veřejnou občanskou kontrolu soudnictví vykonávanou prostřednictvím komunistické strany. Já chápu, kam směřuje. Proto také máme v soudnictví rozsudky zásadně veřejné. To je to, co je důležité na možnosti veřejnosti seznamovat se s rozsudky. Ale jinak soudnictví je právě věcí, které nepodléhá

veřejné občanské kontrole. Pokud tak chceme učinit, musíme do toho vložit protní soudy, musíme říkat, že o vině a trestu případně rozhodují v nějaké podobě občané této země. Ale této věty se opravdu, opravdu děším. A myslím, že dokonce nesouvisí ani úplně s tímhle zákonem. Oni odpovídají mnohdy na úplně blázniviny a neodpovídají na soudní rozhodování. Ale je to věta, která mě vystrašila, která mě přinutila si vzít faktickou poznámku, kterou si jinak beru poměrně zřídka.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak nyní na faktickou poznámku pan poslanec Jakub Michálek a připraví se dále na faktickou pan poslanec Milan Feranec. Tak prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo. Já bych chtěl pana kolegu Bendu ujistit, že to skutečně není o tom, že by se nějaká paní domovnice zvedla a šla kontrolovat na Nejvyšší soud, jak tam rozhodují. Veřejnou kontrolou se má na mysli to, že ta instituce publikuje svoje výstupy, má transparentní postup a že např. akademici, právní praxe atd. mohou v rámci nějakého diskurzu se zabývat výstupy soudnictví, polemizovat s tím, upozorňovat na nedostatky, které tam jsou. A to je skutečně jedna z věcí, které směřují k tomu, že soudy rozhodují nezávisle, protože soudci se nebojí jenom své kárné odpovědnosti, která tam samozřejmě také je, a je namístě, aby tam byla, ale také pečují o svoji reputaci, tak aby jejich rozhodnutí byla skutečně dobře vysvětlená a aby obstála v tom akademickém diskurzu. Takže tohle je druh kontroly, který funguje ve všech vyspělých soudních systémech na světě, a nemusíme se tady bát padesátých let, že tady bude kontrolovat rozhodnutí soudu nějaká paní domovnice.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak, nyní na faktickou poznámku vystoupí pan poslanec Milan Feranec a připraví se pan poslanec Jan Farský. Prosím.

Poslanec Milan Feranec: Děkuji, pane předsedající. Dámy a pánové, já rovněž budu reagovat na to, co říkal pan kolega Michálek, když se podivoval, kdo je tady nad soudem, nad soudní mocí. No nikdo. A takhle to máme zakotvené. Takhle to funguje. Je to dělba moci. Jedině, ano, Sněmovna může nastavit ty normy jinak. Takže pokud něco funguje a je to základem demokracie tři sta let, tak se obávám, že tyto aktivistické pirátské návrhy skutečně jdou proti tomu samotnému principu. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak, nyní na faktickou poznámku vystoupí poslanec Jan Farský. Prosím, pane poslanče, vaše dvě minuty. Máte slovo.

Poslanec Jan Farský: Děkuji. K té kontrole veřejnosti vzhledem k rozsudkům. Já bych uvedl jeden příklad, kde mě to tedy, musím říct i jako právníka, nesmírně zarazilo. Dva tři roky se prostě věnuji tomu, že posílám návrhy na soudy, aby zastavovaly nezákonná exekuční řízení, kterých je v České republice na 200 tisíc. A stává se mi, že jeden soud na úplně stejném případě rozhodne jeden soudce nějak, že zamítne můj návrh, a druhý ho potvrdí a to exekuční řízení zastaví. A když si ani soudci na jednom soudě mezi sebou nejsou schopni vyjasnit jednotný postup, tak si myslím, že pak taková kontrola je dost namístě i kvůli předvídatelnosti rozhodování. Takže v téhle oblasti si myslím, že to smysl má. Díky.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak, nyní vystoupí v obecné rozpravě pan poslanec Stanislav Grospič a připraví se Marek Benda. Prosím, máte slovo, pane poslanče.

Poslanec Stanislav Grospič: Děkuji, pane místopředsedo. Vážení kolegové, vážení členové vlády, mě to vede také k zamyšlení, ta diskuse, kterou tady poslouchám velice pozorně. A čím dál tím víc si myslím, že prostě přijmout zákon číslo 106 o svobodném přístupu k informacím, nebo upravit ho tak, aby se vztahoval i na otázku soudů, soudních rozhodnutí, je ta nejfatálnější chyba, jaká může nastat, protože tím vlastně my vstoupíme do dělby moci, na které je postaven základní princip fungování této republiky, to znamená moci parlamentní, výkonné a soudní. A měli byste se spíš zamyslet, diskutovali jsme tady dnes o tom, jak vlastně bude uspořádána soudní soustava, jak tam budou probíhat kárná opatření, jaké tam najdeme mechanismy k tomu, aby docházelo k postihu těch soudců, kteří neplní své povinnosti, jak budeme řešit otázku nedostatečného třeba sjednocování judikatury v určitých typech rozhodnutí. A my místo toho tady budeme promítat do výkonu moci soudní principy správného řízení o svobodném přístupu k informacím. A já bych byl velice opatrný. Myslím si, že nepravostí se dějí. To nejsem tak naivní, abych si myslel, že nedochází k jejich zneužití. Ale rovněž tak může docházet prostě k tomu, že někdo, kdo zcela evidentně nebude mít zájem, opodstatněný zájem, prostě ty údaje si vyhledá z nějakého důvodu a bude je chtít a bude se po nich pít a bude se jich domáhat.

Čili tímhle zákonem se spouští něco, co vytvoří v budoucnu mnoho a mnoho problémů. Čili já si nemyslím, že to je krok správnou cestou.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní vystoupí v obecné rozpravě pan poslanec Marek Benda. Prosím, máte slovo.

Poslanec Marek Benda: Vážený pane místopředsedo, vážený pane ministře, vážená paní ministryně, vážené dámy, vážení pánové, já jsem už nechtěl reagovat ve faktické poznámce, tak přece jenom ještě pár poznámek k té debatě, která se tady rozjela, o kontrole rozsudků, kterou já nepokládám za úplně nejšťastnější, že se řeší v rámci stošestky. Upozorňoval jsem spíš na jiné problémy. Ale myslím, že si klidně můžeme tady vést i nějaký typ rozpravy o tom, jak má nebo nemá probíhat veřejná kontrola, tak jak ji nazval pan kolega Michálek, rozhodovací moci soudu.

Obecně vzato soudy vždy rozhodují veřejně. Jejich rozhodování je veřejné. Kdo se na něj přijde podívat, to je základní zásada, která je tady opravdu už od konce Rakouska-Uherska. Proti kabinetní justici byla postavena veřejná justice, která rozhoduje vždy veřejně, pokud se nejedná o nějaké úplně výjimečné situace, jako utajované skutečnosti. Současně ale veřejnost rozhodování znamená, že musím nějakým způsobem se zvednout a dojít se tam podívat.

Neznamená to, že nutně všechno musí být včetně plných jmen zveřejněno. Já nevím, jestli je zájmem společnosti mít všechna rozvodová rozhodnutí včetně obsahu majetku a vytvářet tímhle databáze, komu se dá co dojit ukrást, případně kdo se s kým jakým způsobem hádal. O tom mám tedy velké pochybnosti a tam vedeme zase na půdě ústavně-právního výboru nějakou diskusi o tom, jakým způsobem anonymizovaně, k tomu,

abychom přispívali ke kultivaci toho rozhodovacího prostředí, anonymizovaně se mají rozsudky zveřejňovat. Ale nevím, jestli se opravdu mají zveřejňovat podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Poukazoval jsem na ten problém některých dílčích rozhodnutí, který si myslím, že bychom opravdu měli vyřešit, protože to rozhodování o vazbách je fakt absurdní a předem nějakým způsobem ovlivňující to trestní řízení, kde zásada trestního řízení právě v přípravné fázi je to, že jest neveřejné. Takže nepokládám to za tak jednoduché.

A to, co zmiňoval pak kolega Farský, odlišná rozhodnutí soudu v jedné věci dokonce na jednom soudě, tak od toho máme druhou instanci. Od toho máme krajské, vrchní, nejvyšší soudy, aby nám případně sjednocovaly tu rozhodovací praxi. Rozhodovací praxi opravdu nesjednotím tím, že nám k tomu budou ať už akademici, nebo bába z ulice psát nějaká stanoviska a volat, že se mělo rozhodnout nějakým jiným způsobem.

A druhá část mého vystoupení se týká zase oněch orgánů státu, které nejsou součástí výkonné moci, typicky Poslanecké sněmovny. Já chápu, že i my i prezident republiky samozřejmě musíme poslechnout a respektovat rozhodnutí soudu. To je jasné, od toho tady soudy máme. My tvoříme pravidla, výkonná moc podle nich hraje, soudy rozhodují, samozřejmě i výkonná moc i my jsme takovým rozhodnutím soudu vázáni. Otázka zní, jestli v okamžiku, kdy kancelář, která je tím chudákem, který za nás odpovídá, a my jí řekneme "neodpovězte", a nevím, jestli mám citovat poslední příběh z organizačního výboru, kde jsme jednoznačně řekli "neodpovězte", a tentokrát to bylo orgánům činným v trestním řízení, ale někdy jindy to může být podle stošestky. Prostě máme dojem, že některé věci si nemají ani orgány činné v trestním řízení ani podle stošestky vyžadovat, a jestli máme čekat na rozhodování soudu, což je v pořádku, a jestli soud řekne "odpovězte, odpovězte v takovém a takovém rozsahu", nepochybně odpovíme, anebo jestli do toho má vstupovat v tu chvíli orgán moci výkonné, kterým je Úřad na ochranu osobních údajů. A pokud si dobře pamatuji tu diskusi před tím rokem a půl, kdy to pan kolega Michálek dal do zákona o svobodném přístupu k informacím, tak tam tedy rozhodně se o tom, jestli se to bude vztahovat i na ústavní instituce, nebo nebude vztahovat i na ústavní instituce, nediskutovalo. Tam byla snaha to v rámci výkoné moci, a zejména pan kolega Michálek tehdy citoval zejména kraje a obce a zejména Prahu, která zřejmě z nějakého důvodu odpovídá nějak ne úplně kvalitně, že by bylo třeba tam tento prvek vložit. Já jsem s tím souhlasil. Ale myslím si, že i tento prvek má držet dělbu moci ve státě tak, jak ji stanoví Ústava ČR.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní mám tady už jenom jednu faktickou poznámku v tuto chvíli. A přihlásil se pan poslanec Jakub Michálek. Tak prosím, máte slovo dvě minuty.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo. Já si dovolím jenom všechny uklidnit. Skutečně celou dobu se tady bavíme o návrhu zákona o svobodném přístupu k informacím, který se týká poskytování informací anonymizovaných v souladu se zákonem. Takže nějaké zveřejňování majetku, to tady skutečně nejde. Jde o anonymizované informace a není tady obava z toho, že by to mělo být nějak prolomeno.

A pokud jde o můj pozměňovací návrh, který jsem tu prosadil a který jsme tu schválili, tak ten se vztahoval na všechny, na všechny situace. Pro nikoho tam nebyla žádná speciální výjimka. Ani pro prezidenta republiky, ani pro Kancelář Poslanecké sněmovny. A já bych se musel stydět, abych si navrhl tady pro Kancelář Poslanecké sněmovny výjimku a předložil zákon, který bude platit pro všechny ostatní.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní se rozhlédnu po sále, zdali je zájem o vystoupení v obecné rozpravě. Nikoho už nevidím, takže končím obecnou rozpravu. Táží se, zdali má pan ministr Zaorálek a zpravodaj Ivan Bartoš zájem o závěrečná slova. Nemáte.

Nyní se tedy budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru. Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu? Nikoho nevidím. Takže přistoupíme k hlasování. Zagongoval jsem, tak chvílku počkáme.

Takže zopakuji, o čem budeme hlasovat. Kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj jako garančnímu výboru?

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 15, přihlášeno 88 poslanců, pro 83, proti jeden. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj jako garančnímu výboru.

Organizační výbor navrhl přikázat tento návrh ústavně-právnímu výboru jako dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání dalšímu výboru či výborům k projednání? Ano, pan poslanec Krejza. Prosím.

Poslanec Karel Krejza: Dobrý den, já bych chtěl požádat o přikázání výboru pro obranu. Má to i tam dopady, tento zákon.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Má někdo ještě nějaký další návrh? Další návrh nevidím. Takže budeme hlasovat.

Kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako výboru dalšímu?

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 16, přihlášeno 88 poslanců, pro 80, proti žádný. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako dalšímu výboru.

Další návrh máme přikázat jako dalšímu výboru, tento návrh výboru pro obranu.

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 17, přihlášeno 88 poslanců, pro 53, proti sedm. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání také výboru pro obranu jako dalšímu výboru.

A tím tedy končím první čtení tohoto... Prosím? (Poslanec Benda: Prodloužení.) Aha, aha, tak to já jsem neřídil zrovna schůzi. Takže prosím, pane poslanče, můžete to ještě zopakovat?

Poslanec Marek Benda: Já jsem v rozpravě navrhl prodloužení lhůty o 20 dní na 80 dní. Takže myslím, že o tomto návrhu by se ještě také mělo hlasovat.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Ano. Takže budeme hlasovat ještě o jednom návrhu. Pan poslanec Marek Benda navrhuje prodloužení lhůty pro projednání o 20 dní.

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 18, přihlášeno 88 poslanců, pro 70, proti žádný. Váš návrh byl přijat.

Takže doufám, že jsou to všechny návrhy, o kterých jsme měli hlasovat, a já končím první čtení tohoto návrhu zákona.

Postoupíme k bodu číslo

6.

Návrh poslanců Petra Sadovského, Věry Kovářové, Jana Chvojky, Taťány Malé a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 956/ - první čtení podle § 90 odst. 2

Upozorňuji, že je navrženo, abychom s návrhem zákona vyslovili souhlas již v prvním čtení. Stanovisko vlády jsme obdrželi jako sněmovní tisk 956/1. Prosím, aby předložený návrh uvedl za navrhovatele poslanec Petr Sadovský, případně někdo další. Pan poslanec Michálek se hlásí? Vy se hlásíte za navrhovatele? Tak s přednostním právem. Prosím.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji, vážený pane místopředsedo, vážené kolegyně, vážení kolegové, jménem poslaneckých klubů Pirátů, ODS a TOP 09 vznáším námitku proti projednávání v režimu § 90 z toho důvodu, že v tom návrhu je několik záležitostí, které je potřeba upravit. Já chápu dobrý a užitečný záměr předkladatelů, že chtěli vyřešit věc, které se věnoval Ústavní soud. Současně je tam několik věcí, které je potřeba opravit, a to i s ohledem na to, že vláda k návrhu zákona přijala stanovisko, ve kterém upozornila, že některé části návrhu jsou nekoncepční, že tam jsou nedostatky ohledně elektronického podání žádosti. To bychom chtěli napravit. A v rámci toho bychom chtěli i zohlednit obecně nálezy Ústavního soudu ve věci střetu zájmů.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Tak samozřejmě že reflektuji váš návrh. Takže prosím, aby za navrhovatele předložený návrh uvedl poslanec Petr Sadovský. Prosím.

Poslanec Petr Sadovský: Vážený pane předsedající, ministři, dámy a pánové, krátce bych přednesl odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy.

Předkládaná novela primárně reaguje na nález Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2020. Hlavní navrhovanou změnou je zakotvení výslovného požadavku předchozí žádosti o nahlížení do centrálního registru oznámení u všech kategorií veřejných funkcionářů, tedy nikoliv pouze u veřejných funkcionářů podle § 2 odst. 2 zákona o střetu zájmů, jak je tomu dle současné právní úpravy. Podle Ústavního soudu by měl být přístup k údajům z oznámení podmíněn žádostí o nahlížení do centrálního registru u všech veřejných funkcionářů. Z argumentace Ústavního soudu je však zjevné, že to je protiústavní právě v

§ 13 odst. 3, který je předkládán novelou a upraven tak, aby vlastně se zákonem korespondoval. Víceméně jde o to, že dneska, nebo po úpravě tohoto zákona budete moci nahlížet do registru jenom prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na listině s úředně ověřeným podpisem nebo elektronicky prostřednictvím podatelny, kde je opatřena zaručeným elektronickým podpisem žadatele. Ze zákona jsou vyjmuty, nebo v této novele jsou vyjmuty z povinností starostové a místostarostové jedničkových a dvojkových obcí.

Což je asi jenom tak krátké shrnutí tohoto návrhu. Děkuju.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní prosím, aby se slova ujal zpravodaj pro prvé čtení poslanec Dominik Feri. Pane poslanče, máte slovo, prosím.

Poslanec Dominik Feri: Děkuji za slovo. Kolegyně, kolegové, jak již tady bylo předneseno, tak se jedná, řekněme, o záměr reagovat na rozhodnutí pléna Ústavního soudu. Já jenom dodám, že návrh byl rozeslán 23. července 2020 a vláda dala neutrální stanovisko. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Otevírám obecnou rozpravu, do které nemám nikoho přihlášeného. Máme. Tak pan poslanec Jakub Michálek. Prosím, máte slovo. Zatím jediný přihlášený.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo. Já jsem chtěl poukázat na některé záležitosti, které bude potřeba vyřešit v rámci projednávání na výboru.

Jednak v návrhu § 13 odst. 8 se navrhuje vložit ustanovení, které zní: "Veškeré údaje vedené v registru oznámení týkající se veřejných funkcionářů mohou být použity a dále zpracovány pouze za účelem zjištění případného porušení povinnosti veřejného funkcionáře." Myslím si, že výbor by se měl věnovat tomu, aby toto ustanovení nebylo zneužíváno například pro postihování novinářů nebo médií, kteří budou informovat o záležitostech, které se týkají záležitostí politiků a dalších představitelů, kteří zakládají svoje majetková přiznání do registru.

Dále je tam problematika v § 13 odst. 4 písm. a), kde se vyžaduje po občanech, aby když chtějí nahlížet do toho registru, tak aby na rozdíl ode dneška, kdy to funguje vzdáleně, předložili listinu s úředně ověřeným podpisem žadatele, což si myslím, že je poněkud nadbytečné.

V písmenu b) je technický problém, na který upozornila vláda ve svém stanovisku, že když už se tedy stanoví povinnost zaručeného elektronického podpisu, tak ta není navázána na nařízení eIDAS a na úrovni důvěryhodnosti, protože zaručený elektronický podpis ještě neznamená, že je uznávaný a že je založený na kvalifikovaném certifikátu. Takže toto by se taky mělo v rámci výboru opravit.

A pak je tam samozřejmě otázka správného určení rozsahu nahlížení a otázka toho, na které představitele v rámci obcí se to bude vztahovat. Protože jak vláda upozornila ve svém stanovisku, tak ten návrh je poněkud nekonceptní a je potřeba jasně říci, aby se to vztahovalo na všechny osoby, které nakládají s tou veřejnou mocí a kdy může nastat ten střet zájmů, a ne aby tam docházelo k nějakým účelovým výjimkám, protože jsou obce,

kteří třeba hospodaří s velkým rozpočtem, ale nespadnou pod vymezení, které je tady v tom návrhu, a nějaká ta kontrola z hlediska střetu zájmů by tam byla žádoucí.

Takže určitě z naší strany to není tak, že bychom to chtěli nějakým způsobem obstruovat. Nám jde o to, abychom to projednali v řádném procesu. Podpoříme návrh, který tady padne na zkrácení doby projednání na třicet dnů, tak abychom maximálně vyloučili ta rizika, která můžou plynout z toho, že Ústavní soud stanovil lhůtu pro odstranění těch nedostatků a ten registr nemusí být přístupný po té době. Což je věc, kterou, předpokládám, bude řešit Ministerstvo spravedlnosti.

Nicméně si myslím, že implementace toho zákona byla primární odpovědností Ministerstva spravedlnosti, a tady vlastně poslanci to dělali v podstatě svým jménem a ministerstvo spoléhalo na to, že to poslanci vyřeší za ministerstvo, a jenom poskytovalo součinnost. Možná v případě takovýchto návrhů, kdy je potřeba reagovat na rozhodnutí Ústavního soudu, by do budoucna bylo vhodnější, aby se toho úkolu ujala přímo vláda a předložila to jako vládní návrh v reakci na nález Ústavního soudu. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Podívám se, jestli se ještě někdo hlásí do obecné rozpravy. Hlásíte se do obecné rozpravy, takže ano. Za navrhovatele poslanec Petr Sadovský. Prosím.

Poslanec Petr Sadovský: Děkuji. Právě kvůli tomu, že bylo podáno veto, tak bych chtěl navrhnout zkrácení doby na třicet dnů. Zároveň bych chtěl podotknout jednu věc, že tento registr, o který tak všichni bojovali, aby byl, tak díky Pirátské straně bude od 1. 1. vypnutý, dokud se vlastně tento zákon nepřijme. Tak bych byl jenom rád, abychom to všichni věděli. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní na faktickou poznámku vystoupí poslanec Jakub Michálek. Prosím máte dvě minuty.

Poslanec Jakub Michálek: Prosím vás, já bych chtěl poprosit, abychom se zdrželi demagogie. Ten návrh zákona byl předložen v červenci. Mohl být předložen samozřejmě dřív vládou. Mohlo být navrženo jeho přednostní projednání, vláda tady většinu má. A to, že jste to nechali na 10. prosince, abychom to tady projednávali narychlo, zákon, který je jednou z našich priorit a kterému se chceme věnovat důkladně, to prosím nesvádějte na nás. My chceme, aby byl proces řádný. Jsme ochotni maximálně urychlit projednávání toho návrhu zákona, ale nejsme ochotni schvalovat nedotažené návrhy zákonů. A tento zákon, který jste připravili, kritizuje i vaše samotná vláda ve svém stanovisku vlády, kde uvádí, že je nekoncepční. Takže proto si myslím, že je správné, abychom se těmito věcmi zabývali.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Podívám se, zdali ještě někdo má zájem vystoupit v obecné rozpravě. Nikoho nevidím, takž obecnou rozpravu končím. Táhá se, zda je zájem o závěrečné... (O slovo se hlásí poslanec Michálek.) Já už jsem ukončil obecnou rozpravu. Tak s přednostním právem prosím, ano.

Poslanec Jakub Michálek: Děkuji za slovo, vážený pane místopředsedo. Připomenu, že Piráti navrhovali mimořádnou protikorupční schůzi mnohem dřív, takže kdybyste

nezablokovali program jejího jednání, mohli jsme to mít už projednáno. To, že jsme to nechávali skutečně na 10. 12., to není vina Pirátské strany. Program schůze tady řídí vládnoucí hnutí, vláda, která tady má většinu v Poslanecké sněmovně, tak to prosím vás neházejte na Piráty. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Nyní s přednostním právem má zájem vystoupit paní ministryně spravedlnosti Marie Benešová ještě předtím, než dostanou prostor zpravodaj a navrhovatel pro závěrečné slovo. Čímž vlastně otevírám obecnou rozpravu, takže kdyby se chtěl někdo zúčastnit, tak může. Prosím, paní ministryně.

Ministryně spravedlnosti ČR Marie Benešová: Děkuji za slovo. Já jsem jenom tady chtěla doplnit, protože Ministerstvo spravedlnosti na tomto návrhu spolupracovalo. V podstatě se dá říct jedno. Je potřeba to nějak urychleně vyřešit a pokud možno v nejkratší lhůtě, protože jinak 1. ledna vypínám registr. Takže je to reakce na ten ústavní nález, který musím ctít a prostě neexistuje ho necítit.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Má ještě někdo zájem vystoupit? Ano poslankyně Věra Kovářová s přednostním právem, rozumím tomu dobře? Ano pardon, já už jsem otevřel obecnou rozpravu. Máte pravdu, omlouvám se.

Poslankyně Věra Kovářová: Vážené kolegyně, vážení kolegové, já bych jenom připomněla trošku historie. Klub STAN podával novelu zákona o střetu zájmů v roce 2017 a zároveň také myslím, že tehdy KDU podávalo svůj vlastní návrh. My jsme tehdy měli v tom návrhu jednu zásadní věc, a to aby se do centrálního registru oznámení vstupovalo na žádost, ale pod podmínkou, že to nebude platit pro poslance, senátory a ministry. Tehdy to nebylo přijato. A vidíte, že se nám to vrátilo zpátky, ale bohužel s tím, že nahlížení na žádost platí pro poslance, bude platit pro poslance a senátory. A vzhledem k tomu, že takto rozhodl Ústavní soud, tak je to dobré respektovat. Nechci říkat, že kdybychom to byli bývali podali, nebo schválili zde v té minulé podobě, tak možná jsme si také mohli ušetřit řadu, nechci říci obvinění, ale to, že poslanci a senátoři nechtějí, aby na ně bylo nahlíženo bez žádosti. Tak to jenom takové povzdechnutí.

Pak bychom jenom možná doplnila dvě věci. Ano, je pravdou, že Ministerstvo spravedlnosti s námi velmi spolupracovalo. My jsme totiž novelu zákona jako Starostové a nezávislí podali již v březnu, to znamená měsíc poté, co rozhodl Ústavní soud, kde jsme uváděli a napravovali to, co nám tedy vytýkal Ústavní soud, a doplnili jsme tam tedy nahlížení po žádosti. Poté jsme se domluvili, že to půjde skoro téměř napříč politickým spektrem, že se podá společná novela. Takže za to děkuji Ministerstvu spravedlnosti, za tuto pomoc.

A pak bych chtěla doplnit ještě kolegu Sadovského. Tam se vyjímají někteří neuvolnění místostarostové, a to na jedničkových obcích, to znamená na těch nejmenších, a pro členy rady neuvolněné, ti budou vyjmuti na úrovni jedničky a dvojky. Tak to jenom na doplnění. Děkuji.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Podívám se, jestli má někdo zájem vystoupit v obecné rozpravě ještě. Nikoho nevidím, takže obecnou rozpravu končím a táži se, zdali je zájem o závěrečná slova. Za navrhovatele? Zpravodaj? Nemáte zájem. Takže se nyní

budeme zabývat návrhem na přikázání výborům k projednání. Nejprve rozhodneme o přikázání garančnímu výboru.

Organizační výbor navrhl přikázat předložený návrh k projednání ústavně-právnímu výboru jako výboru garančnímu. Navrhuje někdo přikázání jinému výboru jako garančnímu? Nikoho nevidím, takže zagonguji, protože přistoupíme k hlasování. Tak jsme tady v dostatečném počtu, koukám.

Takže kdo souhlasí s tím, aby předložený návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru?

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 19 přihlášeno 87 poslanců, pro 81, proti žádný. Konstatuji, že tento návrh byl přikázán k projednání ústavně-právnímu výboru jako garančnímu výboru.

Organizační výbor nenavrhl přikázat tento návrh dalšímu výboru. Má někdo návrh na přikázání dalšímu výboru či výborům k projednání? Návrh nevidím.

Takže budeme hlasovat o návrhu na zkrácení lhůty pro projednání na 30 dnů, o 30 dnů na 30 dnů, který navrhl pan poslanec Sadovský.

Takže já zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 20 přihlášeno 88 poslanců, pro 80, proti 1. Návrh byl přijat a já končím prvé čtení tohoto návrhu.

Vrhne se na poslední bod programu dnešní schůze Poslanecké sněmovny. Je to bod

7.

Návrh Etického kodexu poslance

K tomuto bodu vám byl doručen sněmovní dokument číslo 7067. Prosím, aby se slova ujal zástupce navrhovatelů tohoto bodu, předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček, který, bude-li souhlasit, se zároveň stane i jeho zpravodajem. Prosím.

Předseda PSP Radek Vondráček: Dobrý den, pane předsedající. Já bych měl takový návrh. Já přijdu, doufám, s pozitivním návrhem pro všechny a navrhuji, kdybychom náhodou tři čtyři minutky přetáhli tu třináctou, já předpokládám, že se ten bod přeruší, ale kdybychom to dotáhli, tak přerušíme a máme už ukončenou schůzi. Tak jestli není nikde námitka, ale na to se musíte zeptat vy, že bychom tedy tento bod nějakým způsobem alespoň začali projednávat a pak ho přerušíli.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Samozřejmě. Já se tedy zeptám do pléna, zdali někdo z předsedů poslaneckých klubů má námitku proti tomu, protože je to na základě dohody. Nikoho nevidím, takže bychom tento bod dotáhli. Prosím.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Já se budu snažit přesto se do toho času vejít. Děkuji moc za příležitost a možnost o etickém kodexu promluvit zde na plénu poprvé poté, co jsem o něm hovořil už mockrát na různých fórech a do médií. Naposledy jsme řešili otázku etického kodexu v rámci setkání včerejšího grémia, kde proběhly i názory, proč vlastně bychom měli přijímat etický kodex, proč jej máme přijímat v tuto

dobu. Já to nedělám často, ale možná bych odpověděl otázkou: Je tedy žádoucí, a proč tedy zrovna členové Parlamentu by neměli mít žádný etický kodex, když etickým kodexem se již delší dobu řídí státní zástupci, etický kodex vydali soudci, zaměstnanci Poslanecké sněmovny již řadu let mají svůj etický kodex, řada jiných profesních organizací má své etické kodexy, a v čem je tedy výjimečnost? Možná mi odpovíte tak, že to budu akceptovat, ten argument, v čem je výjimečnost členů Parlamentu, že nepotřebují etický kodex.

Z hlediska obecného etický kodex má pozitivní dopad na celou společnost prostřednictvím posílení vlády práva, jestliže dojde k určité kodifikaci toho, čemu se říká dobré chování, a především dodržování těchto pravidel, kdy jednání na základě vlastního uvážení bez zvnějšku nastavených limitů není přípustné. Posiluje se právní vědomí veřejnosti a zejména s ohledem na silné mediální pokrytí nás členů Poslanecké sněmovny a jejich výraznou viditelnost ve vztahu k veřejnosti může etický kodex zlepšit vnímání Poslanecké sněmovny. Má dopad na vztahy mezi členy Parlamentu navzájem. Etická pravidla, jejichž součástí jsou i požadavky na důstojné vystupování vůči kolegům, pomáhají vytvářet atmosféru kolegiality bez ohledu na politické soupeření. Položme si všichni otázku, jestli opravdu ta diskuze, která tu někdy probíhá, je opravdu ta, které se chcete účastnit, jestli byste třeba někdy nechtěli být raději na jiném místě, než sedět v tomto sále.

Jak už jsem řekl, mnoho států, jako je Francie, Německo, Polsko, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, už etický kodex dávno má přijatý. Maďarsko sice etický kodex nepřijalo, ale aspoň zavedlo školení týkající se etiky na půdě parlamentu. Etické kodexy jsou běžnou součástí ministerstev, Úřadu vlády, je to pozitivně vnímané tzv. soft law, což je i režim, ve kterém navrhuji tento etický kodex, kdy se o něm rozhodne usnesením Poslanecké sněmovny, nikoliv zákonným předpisem.

Od května loňského roku platí etický kodex státních zástupců. Zdůrazňuje hodnoty, principy, které musí představitelé justice v širším slova smyslu ctít. Mezi hlavní principy patří nezávislost, zákonnost, nestrannost, odbornost či důvěryhodnost. V tomto duchu je koncipován etický kodex poslance naprosto stejně. Stejně tak soudci. Skupina 23 soudců pod vedením nynějšího předsedy Nejvyššího soudu Petra Angyalossyho dokončila v červnu tohoto roku etický kodex justice, na kterém pracovali řadu měsíců. Kodex byl předán paní ministryni spravedlnosti při její návštěvě Nejvyššího soudu a poslal ho také předsedům všech soudů.

Několik let existuje etický kodex zaměstnanců Poslanecké sněmovny a na výsledek této diskuze čeká i tento kodex, neboť bude využita navrhovaná etická komise.

Zřejmě největší novum v této oblasti je právě ta etická komise, ale hlavními úkoly je etické poradenství vůči poslancům například ve formě konzultace při řešení etických dilemat, metodické vedení oblasti etiky v Poslanecké sněmovně a vzdělávání, osvěta zaměřené na etiku dovnitř i navenek Poslanecké sněmovny, například formou specializovaných školení, seminářů či konferencí. Na etickou komisi se může důvěrně obrátit poslanec či orgán Poslanecké sněmovny. Člen etické komise je z titulu svého pracovníprávního vztahu ke Kanceláři Poslanecké sněmovny vázán mlčenlivostí o skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s výkonem své činnosti. Na to bude kladen obzvlášť důraz, na mlčenlivost. Etická komise nemá žádné kontrolní ani rozhodovací pravomoci, ani pravomoc postihovat členy Poslanecké sněmovny. Skutečně by měla být pouze takovým průvodcem při nejasných situacích.

Etický kodex řeším, co jsem v Poslanecké sněmovně. Diskuze nějakou formou probíhá celé toto volební období. Už když jsme řešili novelu jednacích řádů, navrhol jsem, aby součástí jednacích řádů byl legální odkaz na etický kodex. Tenkrát díky vetu některých poslaneckých klubů tento odkaz nebyl přijat. Etický kodex se vrátil do diskuze. Absolvovali jsme druhé, absolvovali jsme třetí diskuzní kolečko týkající se etického kodexu v rámci mé pracovní skupiny předsedy Poslanecké sněmovny k jednacím řádům. V tuto chvíli disponuji vyjádřeními několika poslaneckých klubů, jako například klub KSČM mi napsal 15. 9.: Nemáme připomínky k návrhu etického kodexu. Poslanecký klub STAN, pan poslanec Farský také napsal: Se záměrem projednání a schválení etického kodexu taktéž vyslovuji za poslanecký klub STAN souhlas a navrhuji doplnění. Toto doplnění jsme v plné míře akceptovali a je součástí toho materiálu, který máte před sebou. Stejně tak ze strany klubu ČSSD jsem obdržel vyjádření, že se ztotožňuje se záměrem předložit Poslanecké sněmovně návrh etického kodexu poslance.

Nacházíme se tedy v situaci, kdy je zde možná hlasující většina pro takový etický kodex. Nicméně vnímám debatu, která proběhla včera na grémium. Vnímám debatu se svými kolegy, kterých si vážím, během dnešního dne, kdy jsem si je jednotlivě obešel a ptal se na podporu. A my jsme, jedna z těch námitek byla, že možná není v tuto chvíli ideální čas v poloviční sestavě jednat o etickém kodexu poslance. Já samozřejmě mám velký zájem na tom, aby tento materiál byl úspěšný, ale mám také zájem na tom, aby byl přijat širokou shodou. Minimálně v rozsahu ústavní většiny. Protože když to protlačíme silou 101 hlasů, tak ten etický kodex spíš utrpí, než aby se stal zavazující normou pro nás i pro budoucí poslance.

Ta forma, kterou je navržen etický kodex, je forma usnesení Poslanecké sněmovny. To usnesení samozřejmě platí jenom po jedno volební období. To znamená do konce tohoto volebního období. Následně ti, kteří přijdou na základě svobodných voleb na podzim příštího roku, by se museli k tomu vrátit a také by se museli usnést o tom usnesení stejně tak, jak se musí znovu hlasovat o všech usneseních, která máte v tzv. zlaté knížce, která je tedy modrá v tomto volebním období. Nejedná se ovšem o stejný režim, nejedná se o režim § 1 odst. 2 jednacích řádů, protože morální kodex, nebo etický kodex neupravuje vnitřní poměry Poslanecké sněmovny. Předpokládá se však, že by se takové usnesení každé volební období hlasovalo znovu a vždycky těch 200 nových poslanců by se přihlásilo k tomu, k čemu jsme se zavázali my. No a protože opravdu mám zájem na tom, aby na tom byla širší shoda, tak jsme se dohodli vzhledem k času, který dneska je, co nás ještě čeká, za jakých okolností hlasujeme, že jako navrhovatel navrhuji, abychom tento bod přerušili do projednání ústavně-právním výborem, mandátovým a imunitním výborem a organizačním výborem. Těmto výborům abychom stanovili lhůtu 60 dnů k projednání tohoto materiálu. Doufám, že na těchto fórech se podaří zajistit větší přízeň a větší podporu tohoto usnesení. Já bych si to opravdu moc přál, abychom byli historické volební období, kdy se nám něco takového podařilo, neboť tato diskuse probíhá, co já si pamatuju, minimálně tři volební období.

Takže já zopakuji. Je 13.02, nechci vás zdržovat. Považuji za nejhodnější postup, abychom tento bod přerušili, abychom usnesení postoupili těmto třem výborům, které jsem jmenoval, organizační, ústavně-právní, mandátový a imunitní, stanovili lhůtu 60 dnů a k tomuto materiálu se vrátili pokud možno, a já doufám, v situaci, kdy už nás tady bude všech 200, kdy už nebudeme sedět v polovičním formátu.

Já vám děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Tomio Okamura: Takže já to jenom zopakují: ústavně-právní, mandátový a organizační a lhůta na 60 dnů. Nyní tedy zahajují všeobecnou rozpravu. (Předseda PS Vondráček opakuje svůj návrh předsedajícím.) Takže návrh na přerušení, dobře. Tak mám tady návrh na přerušení na 60 dnů, o kterém budeme hlasovat. Svolám poslance do jednacího sálu. Myslím, že můžeme hlasovat.

Návrh je přerušení projednání tohoto tisku na 60 dnů.

Zahajují hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 21, přihlášeno 82 poslanců, pro 67, proti žádný. Návrh na přerušení byl přijat.

Tímto jsme vyčerpali program 75. schůze Poslanecké sněmovny. A já ukončuji schůzi.

Přeji vám hezký zbytek týdne. – A omlouvám se, sejdeme se ve 14.30 hodin. Jak vidím trochu poloprázdnou sněmovnu, tak jsem měl dojem, že je závěr. Takže se sejdeme ve 14.30.

(Schůze skončila ve 13.04 hodin.)